

KONČALE SO SE POLETNE POČITNICE

Tri tisoč slovenskih šolarjev prestopilo prag šolskih vrat

Novo šolsko leto bo trajalo do srede junija 1982 - Do sobote se bo nadaljeval seminar za slovenske šolnike - Knjige za slovenske šole so se manj podražile kot italijanski učbeniki

Nad 35 tisoč učencev in dijakov tržaške pokrajine je včeraj po treh mesecih brezskrbnih poletnih počitnic spet prestopilo šolski prag. Med temi je bilo tudi skoraj tri tisoč slovenskih šolarjev, približno prav toliko kot jih je bilo lani, ki so se zbrali pred našimi šolami, da bi na to sledili običajnim začetnim šolskim mašam. Letos je bilo manj šolskih maš, ki so bile obiskovale prvi razred osnovne šole (70 učencev manj kot lani), a ta upad je bilo zabeležiti tudi na drugih italijanskih šolah tržaške pokrajine, kar se enkrat jasno priča o demografskem padcu v našem mestu. Še

njihovo veliko žalost, »počrila« ne-šola. Namesto nje pa bi morali imeti šolarji tržaške pokrajine nekaj prostih dni prihodnje leto spomladi zaradi volitev tržaškega občinskega in pokrajinskega sveta.

Včerajšnji prvi dan šole je bil, kot že vrsto let, zgolj formalnost. Učenci osnovnih šol (»prvčke«) so seveda ob njihovem prvem šolskem koraku spremljali mame, nižji in višji srednjih šol so se po mašah zbrali na šolah, kjer so jih seznanili z urnikom za prihodnje dni. Potek predavanja se ni povsem določil, tako da bodo urniki nared verjetno v prihodnjem tednu. Do takrat bodo imeli, predvsem na višjih srednjih šolah, omejen pouk na nekaj ur dnevno.

Začetek šolskega leta sodepa to-krat tudi s seminarjem za slovenske šolnike, ki se bo zaključil v soboto,

19. t.m. Učitelji in profesorji lepo-slovnih in humanističnih predmetov bodo sledili še danes seminarju v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti, jutri in pojutrišnjem pa bodo na sporedu predavanja za profesorje znanstvenih in matematičnih ved v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška.

Ob vsakem začetku šolskega leta se stalno ponavljajo vprašanja glede učbenikov in priročnikov. Tržaška knjigarna je bila zato včeraj obiskana bolj kot ob drugih dneh. Že pred časom smo poročali, da se bodo šolske knjige leto podražile, vendar »da« za kakih 15 odstotkov, medtem ko so se učbeniki za ita-lijanske šole podražili v povprečju od 20 do 25 odstotkov. Manjša po-dražitev je pri nas odvisna od ugo-dneje menjava dinarja pri odkupu knjig iz Slovenije.

ZA VZPOSTAVITEV OBOJESTRANSKO KORISTNEGA SODELOVANJA

Uskladiti italijanske in jugoslovanske predpise, ki urejujejo obrtniške posle

Nedeljska okrogla miza v priredbi SDGZ tvoren prispevek k postopnemu reševanju problemov

Pokrajinska komisija za obrtništvo pri trgovinski zbornici je so-glasno odobrila resolucijo, v kate-ri obsoja, da obrtnikom ni bilo da-no z lastnimi nasveti in predlogi, prispevati k izpolnitvi deželnega razvojnega načrta 1981/83 in pro-gramskega poročila 1982/84. V na-sprotju z gorilsko, vidensko in por-denonsko pokrajino na Tržaškem sploh ni bilo ustreznega posveto-va-nja z obrtniški organizacijami, a takšen posvet, ki bi se bil moral odviti najpozneje do 31. avgusta t.l., je izrecno predviden v deželnem zakonu št. 7 (24. jun. 1981), kate-rega člen 22 povzeta to nalogo po-krajinskim upravam.

Omenjena komisija je resolucijo sprejela na osnovi zadevnega pro-grama treh krajevnih obrtniških or-ganizacij - CNA, AGA in SDGZ - in jo naslovila predsedniku pokra-jinskega odbora ter vladnemu ko-misarju. Pokrajina se je zaradi ne-

izpeljave posvetovanja izgovorila med drugim s časovno stisko.

Kako vse premalo pozornosti po-svečajo pristojne oblasti obrtniškim dejavnostim, smo poudarili že v tor-kovem okvirnem poročilu o nedelj-ski okrogli mizi v Bazovici, ki jo je Slovensko deželno gospodarsko združenje ob sodelovanju s sežans-ko občinsko skupščino, Zvezd zru-ženju obrtnikov Slovenije, Zdrže-ženju obrtnikov iz Sežane, sežansko Občno nabavno-prodajno združe-nje in sežansko carinsko upravo na-me-nilo vprašanju, če in kakšne mož-nosti obstajajo za sodelovanje med obrtniki tostran in onstran meje. Tedaj smo zapisali, da posveča de-želni razvojni načrt obrtništvu vse-ga le borih 37 vrstic. Slovenski o-brtniki v zamejstvu imajo poleg te-žav, ki tajejo obrtnike na splošno, še seveda še specifične težave, ki pač izvirajo iz njihove narodnostne pripadnosti, oziroma iz slovenske nenaklonjene politike.

Takšne zapreke bi se dolagoma dalo prebrskati prav z vpeljavo stvarnega sodelovanja, čež mejo, toliko bolj spriču odprto, kolikor je omejitev v osemih sporazumov in zlasti dopolnilne narave gospodar-stva - torej tudi tako imenovane-ga mešana gospodarstva, kamor sodi obrtništvo - v Italiji in Ju-goslaviji. To komplementarnost je izrecno omenil ravnatelj SDGZ Voj-ko Kocijančič, ki je okroglo mizo vodil in po pozdravnih besedah na-čelnika obrtniške sekcije za Trst Rada Andolška razvil temeljito po-ročilo. V njem je osvetlil razne vi-dike zaposlovanja jugoslovanske delovne sile pri nas, oziroma del, ki jih lahko opravljajo na italijan-skih tleh jugoslovanski obrtniki. V obeh primerih se porajajo do-kažne težave, ki jim botruje dala-ti okoliščina, da se tako videm-ski sporazum kot gospodarski del osimskih dogovorov ne izjavlja, kakor bi se morala; tu so seveda tudi birokratski zapletitaji. V prvi vrsti bi bilo treba izdatne izko-ristiti določila iz Vidma, a zakon-ske predpise glede zaposlovanja me-jejo peneostaviti, če že ne celo odpraviti. Za birokratski ovira mi se pogosto tudi skrivaj bojevan pred dotokom jugoslovanskega ka-pitala v Trst.

Stvarne možnosti za izmenjavo del, oziroma tesnejše sodelovanje med obrtniški podjetji in or-ganizacijami z obeh strani meje, vse-kakor so: v Jugoslaviji, primari-kuje nekaterih poklicev v speciali-

ziranih smereh in takih, ki zahtevajo velike naložbe v opremo, v Italiji - in zlasti pri nas - pa primanjkuje, denimo, poklicev v gradbeništvu, posebno v kamnose-štvu. Ustrezno sodelovanje bi kaza-lo uvrstiti v malobnežne spora-zume in ga vsaj v pogledu izdelkov in polizdelkov oprostiti carine.

Naloga ni lahka, tudi zato ne, ker je v Jugoslaviji obrtništvo dru-gače zakonsko urejeno, tako npr. samostojen obrtnik ne more nepo-sredno poslovati s tujino, ampak le preko organizacij združenega de-la. Potrebno bi bilo ustrezno pri-krojiti zakonodajo, pa tudi seveda izvajati čl. 9 osimskega sporazu-ma; v ta namen je treba čimprej pripraviti posebno študijo. Nujno bi bilo tudi čimbolj uskladiti za-konske predpise, ki so v veljavi na obeh straneh meje. O vsem tem bo to govor na prihodnjih sreča-njih. (dg)

NA SINOČNI SEJI SVETOIVANSKEGA RAJONSKEGA SVETA

V OSPREDJU VPRAŠANJE KAMNOLOMA FACCANONI

Po poletnem premoru se je sino-či ponovno sestala svetovlanski ra-jonski svet, ki je imel na dnevnem redu večje vprašanje bodočnosti kamnoloma Faccanoni. Kot znan, so po nešteti protestih svetovlanski prebivalstva leta 1977 prekri-nili dela v kamnolomu ter v njem ohranili le obratno dejavnost. Kam-nolom, ki sicer spada v območje vzhodnokraškega rajona, je namreč stalno povzročal onesnaževanje zraka, razsrečevanje min v njem pa je povzročalo nemalo težav bliž-njemu prebivalstvu.

Pred kratkim pa je deželni odbor izdal poseben dekret, v katerem do-voljuje, da lahko kamnolom Facca-noni ponovno začne obratovati. Podjetje Siatc bo tako lahko za dve leti ponovno izkoristilo kamnolom in to ne glede kaj misli o tem sve-tovlanski prebivalstvo. Dežela je o tem odloku svoj čas seznanila žu-pana Cecovinija in obrtnika za de-centralizacijo Fortija, ki pa nista smatrala potrebno, da o tem obve-stita svetovlanski rajonski svet, ki v prvi vrsti zastopa potrebe in in-terese prebivalstva.

Rajonski svet je sinoči vzel na znanje ta deželni odlok in tudi ra-vnanje občinske uprave, ki v bistvu se ni uprila ponovnemu odprtju kamnoloma. V takih pogojih bo tež-ko preprečiti to odločitev, kljub te-mu pa svetovlanski rajonski svet želi o tem prejem vprašanje šla-sati tudi mnenje prizadetega prebivalstva. V ta namen bo morda že prihodnji teden na sešedu rajonske-ga sveta javna skupščina, na kate-ro bodo povabili obrtnika Fortija, predstavnik deželne uprave ter iz-vedence. Na omenjenem zborovanju bodo med drugim predlagali ustano-vitev posebne komisije, ki bo red-no nadzorovala potek del v kamno-lomu.

Deželni prispevki za pravico do študija

Na svoji zadnji seji je deželni odbor sprejel vrsto upravnih skle-pov, ki se nanašajo na razna vpra-šanja, ki med drugim je sprejel dva zakonska osmuka in podeli finan-čne prispevke za obnovo od potresa prizadete Furlanije.

Na predlog obrtnika za izobraže-vanje Barnabe je deželni odbor po-razdelil občinam finančna nakazila za posege v korist pravice do stu-dije: v te namene je dežela nameni-la tri milijarde in 700 milijonov lir, ki jih bodo občine uporabile za nabavo šolskih učbenikov za nižje srednje šole, za šolske menze, za nakup didaktične opreme skupne u-porabe in za druge pobude v korist obiskovanja otroških jasl.

V Trstu kongres o ladjedelski tehniki

Od 21. do 25. septembra bo na tržaški pomorski postaji drugi kon-gres mednarodnega pomorskega združenja v ladjedelski tehniki. Na tem kongresu bodo razpravljali predvsem o ladjiski arhitekturi,

DELOVANJE SVETOIVANSKEGA DRUŠTVA ŠKAMPERLE

MLADI SI ŽELIJO NOVIH OBLIK KOLEKTIVNE KULTURE

V prenovljenih prostorih potekajo seje vsak terek

Dvorana kulturnega društva Škamperle na stadionu 1. maja je pred dnevi dobila centralno kurjavo, že lani pa so člani društva poskrbeli za prepleksanje sten ter stari pod pokrili z modro prevleko. Zda-jo so prostori privlačnejši, v njih pa se ob torkih srečuje skupina mla-dih, ki je v zadnjem letu pristopi-la k odboru, da bi s svojim de-lom pripomogla k popestritvi dru-štvene dejavnosti. Delovanje sve-toivanskega društva je namreč po-novno zaživel šele pred dvema le-toma. Tedaj so člani odbora pou-dili potrebo po taki dejavnosti, ki bi slovenskemu prebivalstvu tega me-stnega predela, nudila priložnost za redno srečevanje v okviru najra-zličnejših oblik kolektivnega kulturnega življenja. Sv. Ivan se je namreč v zadnjem stoletju močno spremenil: nekdanji okraj sloven-skih vrtinarjev je zadel skoraj me-stni videz, nagla urbanizacija pa je popolnoma uničila nekdanje oblike kolektivne kulture. Tako so slo-venške družine, predvsem tiste, ki žive v stanovanjskih blokih, precej osamljene, mladi pa ob prostem ča-su najraje zahajajo v mesto ali v bližnje kraške vasi. Edino pomemb-no središče, ki se združuje pred-vsem mestno mladino, je tu špor-tno združenje Bor.

Prav iz teh razlogov so mladi člani društva Škamperle, skupno s starejšimi odborniki sklenili, da bo do društvene prostore spremenili v nekak center, kamor naj bi ljudje zahajali ob prostem času. Predvsem pa so poudarili potrebo, da bi v društvo privabili čimveč mladih in nudili, ne samo Sveitovančam, temveč tudi širšemu krogu mestne mladine, priložnost za delovanje. Ta-ko naj bi v letošnji sezoni pripravili vrsto glasbenih in plesnih veče-rov, da bi skupaj preživljali sobotne ali nedeljske večere, poslušali glasbo, plesali, se razgovarjali. Ker je za tvorstvo dejavnosti potrebna tudi primerna stereofonska aparatura, pa so mladi člani društva v teh dneh začeli z nabiralo akcijo po slovenskih podjetjih in organizacijah. Denar naj bi služil tako za nakup plesne naprave in plošč, kot za pripravo drugih mladinskih de-javnosti v društvu. Ples naj bi bil namreč le začetek širšega delova-nja, namenjenega mestni mladini. Odborniki društva Škamperle na-črtujejo poleg tega tudi glasbene večere, niz kulturnih večerov, ki bi bili posvečeni najrazličnejšim pro-blemom, izlete in podobno, mlade od Sv. Ivana ter iz mesta pa va-bijo tudi na društvene sestanke, ki so kakor rečeno vsak terek ob 20.30.

Stavka uslužbenecv družbe Informatica

Tovarniški svet družbe Informati-ca in zainteresirane pokrajinske sindikalne organizacije obveščajo, da bo osebe omenjene družbe ju-tri stavkale zaradi spora, ki je v teku za postopno ureditev normativ-nih in ekonomskih pogojev v okvi-ru družbe Italsid. Zaradi tega bo do-povezave s terminali občinskih matičnih uradov in deželnih trgov-skih zbornic ustavljeni od 9. do 12. ure.

Tržaški fotografski krožek razpi-sal fotografije natečaj, v sode-lovanju s tržaškimi vselejnjimi, na temo »Furlanija - Juljska kraljina - turistična dežela«. Nat a se lahko udeležijo vsi fotoamaterji, ki bodo morali oddati svoje izdelke najkasneje do 16. oktobra. Zainte-resirani se lahko natančneje o ten-informaciji na sedežu tržaškega fo-tografskega krožka v Ul. Mazzini, ki je letos znatno manjši od lanskega.

AFERA ZARADI PREKINJENE DOBAVE ČASOPISOV

Tržaški pretor sprejel pritožbo 54 prodajalcev

Založniki združenja FIEG jim bodo morali se-daj preskrbeti dobavo svojih publikacij

Založniki združenja FIEG bodo morali preskrbeti svoje publikacije 54 tržaških prodajalcev časopisov, ki jim je distribucijsko podjetje »Litoranea editoriale« od 1. av-gusta leta prekinilo dobavo nekate-rih revij (češ da bi jo to preveč stalo), ker jih tako jasno obveže delovna pogodba. To je včeraj raz-sodil tržaški pretor Dr. Trampus, na katerega so se obrnili okodova-ni prodajalci, da bi obranili svoje delovne pravice. Sklep povsem za-dovoljuje okodovane, saj je pre-tor v njej tudi nedvoumno omenil škodo, ki so jo imeli zaradi prek-injene dobave časopisov (v enem mesecu naj bi skupno izgubili več milijonov lir dobička), o poravnavi škoda pa bo sedaj odločalo civilno sodišče, na katerega se bodo, po včerajšnjih razsodbah, lahko obrnili prodajalci.

Oškodovanci so se že sredi avgu-sta pritožili na sodnika za delovne spore. Takrat so vložili priziv pro-ti distribucijskemu podjetju »Litoranea«, ki je prekinilo dobavo časopisov. Sodiščnik pa ni sprejel priziva, ker distributerja ni vezala nobena pogodba s prodajalci časopisov. Prav zato so se le-ti ponovno pritožili, tokrat proti založnikom zdu-ruženja FIEG.

s katerimi so podpisali pogodbo marca letos. Po razsodbi bo moral sedaj 35 založnikov do-baviti časopise prodajalcem. Kako bodo to uredili, je še neznan, več-rajšnja razsodba pa jim ne pušča mnogo možnosti: ali prepičajo di-stributerja, da obnovi dobavo, ali pa na lastne stroške poskrbijo za dobavo.

Kolegice in kolegi časnikarskega uradništva Radia Trst A izražajo najgloblje sožalje časnikarju Sergi-ju Pahorju in svojem ob izgubi očeta

Josipa

Časnikarju Sergiju Pahorju izra-žajo ob očetovi smrti svoje globoko sožalje uredniški kolektiv Primor-skega dnevnika.

15. t.m. je po kratki bolezni preminil naš

JOSIP PAHOR

Pogreb bo jutri, 18. septembra 1981, ob 12. uri iz kapele glavne bolnišnice na pokopališču pri Sv. Ani, kjer bo začasno počival do prenosa v Komen.

Zalostno vest sporočajo žena Marija, hči Marjete z družino, sin Sergij z družino, svakinja Kati Cividin in drugo sorodstvo

Trst, 17. septembra 1981

ZAHVALA

Ob izgubi

OSKARJA VIDONIJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Trst, 17. septembra 1981

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Žena in svojci

V BENETKAH V ponedeljek plenarna skupščina Alpe-Adria

Predsedniki dežel, ki sestav-ljajo skupnost Alpe-Adria (Slo-venija, Hrvaška, Furlanija - Juljska krajina, Veneto, Ko-roška, Stajerska, Salzburg, Zgornja Avstrija in Bavarska) se bodo sestali v ponedeljek v Benetkah na svoji letni ple-narni skupščini. Med drugim bo do razpravljali o dosedanjih iz-vedenih pobudah in o načrtih, ki bi jih morali izpeljati na kul-turnem in gospodarskem po-dročju in na področju p-avoz-nih infrastruktur.

Na ponedeljkovi skupščini bo do med drugim tudi uradno sprejeli v skupnost Alpe - Adria deželo Tridentinsko - Gornje Poadiže.

več, po domala vsej Italiji so se morali letos sprijazniti z manjšim vpisom v prve razrede, tako da je postal padec števila osnovnošolske in srednješolske mladine ena od značilnosti letošnjega začetka nove-ga šolskega leta na vsedržavni ravni.

Novo šolsko leto, ki se je začelo včeraj, bo trajalo vse do srede ju-nija. »Teoretično« bi morali učenci in dijaki predsedeti v šolah 215 dni, seveda če ne bo prišlo medtem do sedaj nepredvidljivih dogodkov (npr. stavke). Šolarji se bodo lahko neko-liko odpočili od božičnih in veli-konočnih počitnic, v teku šolske-ga leta pa bodo prosti pouka še za 8. december in 1. maj 1982. Pre-ostala dva predvidena praznika (1. november in 25. april), jim bo, na

OB VČERAŠNJEM «DNEVU FJK» NA ZAGREBŠKEM MEDNARODNEM VELESEJMU

Italijansko-jugoslovansko gospodarsko sodelovanje je mogoče še bolj okrepiti

Deželni odbornik Renzulli na razgovoru s političnimi in gospodarskimi zastopniki SR Hrvatske

Na zagrebškem mednarodnem ve-lesejmu so včeraj praznovali dan Furlanije - Juljske krajine. Ob tej priliki je bilo koristno srečanje med oblastvenimi in gospodarskimi za-stopniki obeh držav, oziroma so-sednih dežel. Našo deželo je zastop-al odbornik za delo in izseljenstva vprašanja Renzulli, ki se je sestel poleg z drugimi s predsednikom ko-misije za gospodarske odnose s tu-jino pri republiški skupščini Hrva-ske Majerjem in glavnim tajnikom Gospodarske zbornice Hrvatske Bo-sancem.

Odbornik Renzulli je obravnaval razne vidike obstoječega sode-lovanja med jadransko sosedama in v tem okviru naglasil, da udeležba Italije oz. dežele FJK na zagreb-skem sejmu odraža izvrstno razvi-janje odnosov med našo deželo in Hrvatsko. Pripomnil je, da bi zda-šnje sodelovanje kazalo poglobiti v sklopu delovne skupnosti Alpe - Adria, pa tudi s pospešitvijo dvo-stranskih stikov. V bistvu gre pri tem - je dejal Renzulli - za se

učinkovitejši razvijanje osimskih sporazumov, ki predstavljajo temelj-no etapo v italijansko - jugoslo-vanskem dialogu.

Renzulli je zatem naglasil potre-bo po zagonu dejavnosti mešanega medvladnega odbora za gospodar-sko, znanstveno in tehnično koope-racijo v smislu čl. 10 osimskih do-govorov. Pristavil je, da navzočim operaterjem iz dežele FJK v Zagre-bu (v organizaciji videnske trgo-vinske zbornice in s sodelovanjem italijanskega zavoda za zunanjo tr-govino ICE) odraža zaupanje ome-njenih operaterjev v možnost pro-ductivne sedanje mednarodne trgo-vinske in splošno gospodarske kri-ze; prav sejemске prireditve so po Renzullijevih sodbi izvrstno sredstvo za premostitev takšnih težav. Dokaz-tega - je pripomnil odbornik - je v »okoliščini, da odpade v italijan-skem paviljonu na zagrebškem ve-lesejmu kar dobrih 70 od sto nav-zočnih podjetij na podjetja iz Furla-nije - Juljske krajine. Renzulli je v pogovoru z jugoslovanskimi pre-dstavniki naglasil potrebo, da se so-delovanje med mejo vestransko raz-veže, kajti jadranska sosedata ima-ta pravzaprav ene in iste cilje v pogledu nadaljnjega družbeno - go-spodarskega razvoja.

Na razgovorih je bilo ugotovlje-no, da se sicer gospodarski odnosi med Italijo in Jugoslavijo dobro raz-vijajo: izvoz iz FJK v SFRJ si-ker prekaša uvoz iz Jugoslavije, trenutno pa je ustroj blagovne iz-menjave ugodnejši za Hrvatsko in Slovenijo. Ti dve republiki pošilja-ta na tržišče FJK pretežno meso, živino in les, prejemata pa iz naše dežele predvsem proizvode kovin-ske - mehanske, kemijske in tek-stilne industrije.

Na tiskovni konferenci ob »dnevu Furlanije - Juljske krajine« je predsednik milanske mešane trgo-vinske zbornice Zuccoli najavil, da se konec novembra sestane v Vid-mu tako italijansko - jugoslovansko zbornica (iz Milana) kot jugoslo-vansko - italijanska iz Beograda; obravnavali bosta možnosti nadal-jnje pospešitve tehnično - industrijske kooperacije med Italijo in Ju-goslavijo s posebnim poudarkom na obsejna področja.

V kratkem razstava «Transportlegno»

Od 25. do 29. septembra bo v pro-storih tržaškega velesejma prva specializirana razstava »Transport-legno«. Na tržaškem razstavišču bo na ogled predvsem razni tehni-čni stroji in naprave, ki služijo za prevoz lesa in premikanje lesnih izdelkov v pristaniščih, naprave za selekcioniranje in uskladičenje ter druge kemijske in toplotne obdelave, kot je na primer sušenje lesa. Razstava bo na visoki tehnološki ravni in bo torej velike važnosti predvsem zaradi novosti, ki jo pred-

stavlja to razstavljeni moderni tehnični stroji, v rabi le v najvz-nejših evropskih pristaniščih. Prav zaradi prisotnosti namodernije-ga tehnike oziroma najnovejših prevo-znih naprav, so organizatorji povabi-li na tržaški velesejem predstav-nike specializiranih tvrdv in prevo-znih lesa iz Avstrije, Jugoslavije, Poljske, Bolgarije in Romunije. V okviru tega mednarodnega srečanja so organizatorji pripravili še zase-danje, ki ga bo vodil glavni direk-tor Canadian Transporta (Termi-nals) Ltd. iz Tilburyja v Londonu, Mr. Bernard Lovell znan svetovni izvedenec v pristaniških prevoznih le-sa. Svoj poseg na zasedanju bosta imeli tudi delegaciji pristaniških tehnikov iz Italije in Jugoslavije, ter se predstavnik pristaniških or-ganizacij »Trst« - z Reke in iz Kopra.

Za protionesaževalne naprave pod Škedenjem

Dežela nakazala Italsidru prispevek 450 milijonov lir

Družba je v državnem merilu samo v prvih petih mesecih letos nabrala za 573 milijard lir izgube

Italijanska vsedržavna družba Italsidrer je zabeležila samo v prvih petih mesecih letos 573 milijard lir izgub. Ta obračun, ki ga osrednje poročilo ocenjuje za »nevzdržnega«, je izšel iz torške skupščine ita-lijanskega železarskega koncerna v Genovi, na kateri so med drugim razpravljali o organizacijski pre-ostavi železarskega sektorja, kar za-deva, posredno, tudi škedenjski o-brat te družbe.

Na skupščini so orisali težaven mednarodni gospodarski položaj in krizo, ki je zajela tudi železarski

sektor. V Italiji je kriza še bolj ob-čutena zaradi izredno visokih cen surovin in neugodne denarne me-njave, kljub temu pa - je bilo po-udarjeno v Genovi - obstajajo mo-žnosti, da se v kratkem, z ustrežno vladno pomočjo, prebrbi kriza, kot se to že dogaja v Zvezni republi-ki Nemčiji in v nekaterih drugih e-vropskih državah.

Vedno v zvezi s tržaškimi Italsi-drom velja omeniti, da je deželni odbor Furlanije - Juljske krajine, na predlog odbornika za industrijo De Carlija, odobril prošnja za pri-spevek 450 milijonov lir podjetju, ki jih bodo uporabili za namestitev dveh novih varnostnih čistilnih na-prav.

Slednji bosta rabili predvsem za preprečevanje onesnaževanja zraka in to predvsem v škedenju in pri Sv. Soboti.

Novi napravi staneta skupno približno 3 milijarde lir, kar pomeni, da bo lahko Italsidrer kril z dežel-nim prispevkom le kakih 15 odstot-kov vseh stroškov.

Nesreča z mopedom

Včeraj popoldne so sprejeli na or-topedskem oddelku glavne bolnice 18-letnega Maurizia Cavressija, ki je malo prej v Ul. Veltro s svojim mopedom trčil v avto, ki je bil par-kiran. Nato je zaradi trenja zletel nekaj metrov stran in zadel se av-tomobil, ki je bil parkiran v bližini. V nesreči si je mladenič zlomil ko-molec in se bo moral zdraviti 49 dni.

MALA ČRNA KRONKA

Neobičajni način čakanja na vlak

Na oddelku za oziljanje tržaške bolnice leži od včerajšnjega popo-ldneva 62-letni Videmčan Luigi De Prophetis, ki so ga reševalci RK našli, ko je v globoki nezavesti le-žal v okropčevalnici železnice po-staje. Po izjavah očividcev si je De Prophetis krtil čakanje na vlak s pitjem žganja. Čakanje se je za-veljelo in žganje je bilo verjetno okusno, tako da ga je žejni Videm-čan spraznil menda cel liter. Kot nam je sporočila policija, ko so ga sprejeli v bolnico ni bil De Prophe-

tis, iz sicer razumljivih razlogov, zmožen črtniti niti besedice. Zdrav-niki so mu ugotovili hudo alkohol-no zastrupitev. Zdravil se po 5 dni.

Avto povozil mopedista pri grljanskih predorih

Sinoči so sprejeli na nevrokirur-ški oddelku tržaške bolnice 19-let-kega Roberta Gossija zaradi prete-za mozanogov, izgube spomina in verjetnega zloma nosa. Gossi se je poškodoval v prometni nesreči, ki se je pripetila pri grljanskih pre-dorih. Gossiju, ki se je vozil na mopedu, je počila guma. Ko se je ustavil, da bi pogledal, kaj se mu je pripetilo, ga je povozil avto, ki ga je upravljal Stefano Del Picco-lo. Gossi se bo zdravil mesec dni.

DRUGE VESTI
NA ZADNJI STRANI

Mladi ob vstopu v novo šolsko leto

Med včerajšnjim postankom pred našimi šolami smo nekaj dijakov, ki so se letos prvič vpisali na višje srednje šole, vprašali, zakaj so se odločili za nadaljevanje učenja in kaj pričakujejo od njega.

Nadja Švara iz Buljunca: »Vpisala sem se na klasični licej zato, ker me zanimajo predvsem literarni predmeti. Pridobilno znanje mi bo služilo za nadaljevanje študija slo-venščine«.

David Fabi z Opčin: »Izbral sem študij na trgovski, da bi se poskusil v trgovskih panogah, da bi k: zve-del o vsem tem. Če ne bo šlo pre-več dobro, se bom pač zaposlil v gostilni svojih staršev. Starši pa se-daj tega nečajo; hočejo raje, da na-daljujem z učenjem.«

Živa Pahor od Sv. Ivana: »Odo-čila sem se za znanstveni licej pred-vsem zaradi predmetov; ker mi gr-šine, je pa precej risanja. Sedaj še ne vem, kaj bom odnesla od uče-nja na novi šoli.«

Albert Terčič s Padrič: »Študij na oddelku za geometro so mi sveto-vali prijatelji. Oni sicer obiskujejo italijansko šolo, a so mi svetovali slovensko, ker je menda dobro. Ze-lim si, da bi se dobro znašel v no-vem okolju, da bi bili profesorji do-bri in da bi me dobro pripravili.«

Darji Terčič s Proseka: »Vpisal sem se na oddelku monterjev RTV na strokovni, ker mi ugaja elektro-nika, želim pa si, da bi s te šole odnesel čimveč znanja.«

Gabrijela Basezzi iz Vinjana pri Miljah: »Učila se bom na šoli za

vzgojiteljice, ker bi želela vzgajati otroke. Upam, da me bo šola pri-pravila za posredovanje dobre vzgoje.«

Igor Colja iz Samatorce: »Obisku-jem prvi razred oddelka za orodne mehanike na strokovni, da bi se kaj izučil in da bi po končan

UPRAVA OBČINE DOLINA

priredi v kulturnem centru pri gledališču F. Prešeren v Boljuncu

DAN KMETIJSTVA

GOSPODARSKA PANOGA — PROSTI ČAS

PROGRAM:

SOBOTA, 19. SEPTEMBRA:

ob 17.30 godba na pihala BREG iz Doline
ob 18.00 razstava in ocenjevanje grozja
ob 19.00 ples z ansamblom «ARIES»
ob 20.00 predavanje o vinarstvu

NEDELJA, 20. SEPTEMBRA

ob 11.00 razstava in ocenjevanje živine
ob 15.30 godba na pihala iz Ricmanj
ob 18.00 nagajanje
ob 19.00 ples z ansamblom «POMLAD»

PONEDELJEK, 21. SEPTEMBRA

ob 19.00 ples z «VESELIMI GODCI» iz Boljunca.

Med potekom praznika bo razstava kmetijske opreme. Sodelovali bodo domači čebelarji s prodajo medu.
Na razpolago bodo pristne domače jedi in pokušnja mleka iz Gročane.

Seja pokrajinskega izvršnega odbora SSK

Kot poročata tiskovno sporočilo se je pokrajinski izvršni odbor SSK na svoji zadnji seji v sredo, 9. t.m., seznanil z različnimi problemi, s katerimi se bo morala stranka soočati v prihodnjih mesecih. V prvi vrsti gre za vsestransko proučitev zaupnosti sedanjega političnega položaja v dveh glavnih krajevnih ustanovah, pokrajini in tržaški občini, kakšen se je ustvaril po zavrnitvi proračunov in v pričakovanju komisarske uprave, oziroma razpisa novih volitev.

Med razpravo so nadalje prišli na dan številni nereseni problemi v zvezi z začetkom šolskega leta. Občinski svetovalec Lokar — pravi nadalje tiskovno sporočilo SSK — je poročal o posegih, ki jih je opravil na tržaški občini za ureditev vprašanja prostorov za namestitve slovenskega oddelka za geometre, ki deluje v okviru trgovskega zavoda Žiga Žois, v naviljoni B bivše psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu.

Izvršni odbor je nadalje z zadovoljstvom ugotovil, da se je razpored Nasilh praznikov, ki je bil programiran meseca junija, redno in uspešno odvijal. Pozitivno je ocenil sklepe posveta o enakopravnem uveljavljanju slovensčine v sindikalnem življenju, ki sta je priredila sindikalna organizacija CG IL in upa, da se bodo tudi konkretno izvajali, drugače bo proces asimilacije na delovnem mestu neustavljiv. Ob koncu je izvršni odbor izrazil zadovoljstvo, da se je v obratu Italider v škedenju osvojevala prava celica SSK na delovnih mestih. Tiskovno sporočilo pokrajinskega tajništva SSK izraža na koncu upanje, da se bodo podobne pobude uresničile tudi v drugih tovarnah in ustanovah.

SESTANEK OBRTNIKOV V SOVODNJAH

ESA pobudila akcijo za razvoj obrtništva na kraškem območju

Predstavniki ustanove za razvoj obrtništva (ESA) so opisali tehnične in finančne ugodnosti akcije - Zadovoljstvo zaradi sodelovanja z gorsko skupnostjo

V torek zvečer so se v Kulturnem domu v Sovodnjah zbrali obrtniki kraškega območja. Kraške gorske skupnosti (občin Dobrover in Sovodnje), da bi jih dežela ustanova za razvoj obrtništva (ESA) se znanosti, razvijala v krajevne upravne in kulturne institucije. V gledališču La Fenice so predvajali več koncertov z Beethovenovimi deli, imeli so predavanja, tečaje na solah, razstave, itd. Vsega skupaj do sedaj kar 1.500 nastopov. Na štirih koncertih v športni hali je 9. simfonijo poslušalo kar 20.000 ljudi.

Posreži v korist obrtnikov na področju KGS bodo trajali štiri leta, od 1. septembra 1981 do 1. septembra 1985, obdobje pa ni »elektro« začrtano in ga utegnejo po besedah predsednika rahlo »atenuirati«.

Kraški obrtniki so sicer že leta 1970 pričakovali deželno pomoč, ven-

dar so bili takrat v drugem planu, ker je najprej prišla na vrsto Karinja, potem pa porušena Furlanija. Toda tokrat gre akcija zares in deželni funkcionarji so nadvse zadovoljni, da jim pri uresničevanju njihovega obrtniškega razvoja nagraja pomoška kraška gorska skupnost.

(Na sliki predsedstvo obrtniškega sestanka v torek zvečer v Kulturnem domu v Sovodnjah).

V TRŽIČU OD 19. 9. DO 6. OKTOBRA

Tritedenska manifestacija posvečena Beethovnu

V soboto otvorijo razstavo, ki je že bila v beneškem gledališču La Fenice

V Tržiču se bodo odvijale od sobote, 19. t.m., do ponedeljka, 6. oktobra enkratne prireditve v počastitev skladatelja Ludviga Van Beethovna. Uporabljamo izraz: enkratne, kajti bodo edine v naši deželi in utegnejo zanimati ljudi iz drugih krajev Goriške ter Tržaške. Na tiskovni konferenci, ki je bila na županstvu v Tržiču, sta odgovorila na vprašanja: Carlo de Marchi in profesor estetske zgodovine Carlo de Incontera, ki je koordiniral teh prireditev, orisala celotni potek manifestacije.

Ludvigu van Beethovnu so v Benetkah posvetili letošnjo kulturno leto. Nasled akcije je gledališče La Fenice, sodelujejo pa tamkajšnje krajevne uprave in kulturne institucije. V gledališču La Fenice so predvajali več koncertov z Beethovenovimi deli, imeli so predavanja, tečaje na solah, razstave, itd. Vsega skupaj do sedaj kar 1.500 nastopov. Na štirih koncertih v športni hali je 9. simfonijo poslušalo kar 20.000 ljudi.

Iz sodelovanja med tržaško občinsko upravo in beneškimi kulturnimi institucijami je prišla tudi pobuda za sedanjo manifestacijo. Program je zelo bogat. V soboto, 19. septembra, ob 18. uri, bodo v dvorani Roma odprli razstavo o življenju in delu tega skladatelja. Prikažanih bo 400 eksponatov. Razstava bo odprta do 6. oktobra vsak dan v popoldanskih urah, ob nedeljah pa dopoldne. Istega dne, v soboto 19. septembra, ob 17. uri, bo na glavnem trgu v Tržiču nastopila godba Giuseppe Verdi iz Trsta s Beethovenovi skladbami in vrsto koracnih. V nedeljo 20. septembra, ob 21. uri, bo v dvorani Palazzetto Veneto, predvajanje televizijskega filma »Ludwig van«, ki ga je zaželel profesor estetske zgodovine Carlo de Incontera, ki je koordiniral teh prireditev, orisala celotni potek manifestacije.

Višek celotne manifestacije pa bo 3. oktobra zvečer, tokrat v občinski dvorani Bergamas in Gradšču ob Soči. Znan italijanski pianista Bruno Canino in Antonio Ballista bosta imela koncert Beethovenovih del. Poleg opusa »Tre Marce, Op. 45« in »Grosse Fuge, Op. 134«, bosta zvedla, prvič v Italiji, IX. Beethovenovo simfonijo v priredbi Franca Liszta.

Drevi koncert Enza Jannaccija

Drevi bo v športni palači v Gorici koncert priljubljenega italijanskega kantavtorja Enza Jannaccija. Sodi med prve, ki so pred kakimi dvajsetimi leti izbrali, za takratne razmere nenavadno in nezaželjeno smer v italijanski popevki. Več let je sodeloval z G. Gaberjem in napisal veliko pesmi, ki so se kar precej udomačile. Začetek ob 21. uri.

Izleti

Prosvetno društvo »Oton Zupancič« priredi 9. in 10. oktobra dvodnevni izlet v letalov v Beograd z ogledom mesta, obiskom Hise cvetja ter ekskurzijo v Kragujevac z obiskom Oplenca. Informacije in vpis vsak večer od 19. do 21. ure v Domu Andreja Budala v Strančevu.

Prosvetno društvo Danica z Vrha priredi od 25. do 27. septembra avtobusni izlet v München, na Oktoberfestu. Izletniki si bodo ogledali znamenitosti bavarske prestolnice ter obiskali »tudi zloglasno taborniško smrti« v Dachau. Cena izleta znaša 175 tisoč fr., ob vpisu pa je treba vplačati 50.000 fr. Pojasnila in vpis pri Domu in Zarku Grilju. Na razpolago je le še nekaj mest.

V TOREK ZVEČER

ŠTEVILNA TEKOČA VPRAŠANJA NA SEJI POKRAJINSKEGA SVETA

Svet je izglasoval resolucijo, v kateri izraža željo, da bi tržaška občina čimprej priiskrnela nov sedež Inštituta za zgodovino odporniškega gibanja

V torek se je sestel pokrajinski svet, ki je imel na dnevnem redu obravnavo številnih tekočih vprašanj. Ob odprtosti se je predsednik Cumpeta spomnil komaj preminulega italijanskega pesnika Montaleja, katerega izguba, je dejal, je globoko prizadela ne samo kulturne kroge, ampak vse italijansko ljudstvo. Cumpeta je nato obvestil svetovalec, da so prav v torek uradno odprli v goriški pokrajinski svetovalec za umsko zdravje, s katerimi se končno uresničuje zaprte umobolnice kot totalne institucije.

Na njegove besede se je nato navezala komunista Di Datova, ki je dejala, da je v zvezi s tem prehodom še veliko odprih vprašanj, katerim, je zahtevala, naj pokrajinski svet posveti še ta mesec eno celo sejo. Načelnik svetovalske skupine KPI Poletto je prebral del prototestne resolucije goriških avtopevnikov, ki spričo hude krize v mednarodnih prevoznih z Jugošlavo zahtevajo čimprejše odprte novega mejnega prehoda pri Strančevu in načelno vprašanje preklica mednarodnega sporazuma o prevozih z Jugošlavo. Poletto je zahteval pobudo s strani pokrajinske uprave, ki naj združi sedaj preveč razdrobljene pristojnosti v zvezi s tem vprašanjem in naj prispeva k njegovi pozitivni rešitvi.

Sledilo je poročilo uprave o sklepih, ki so jih v prejšnjih mesecih sprejeli na podlagi pooblastila s strani sveta. Poročilo je bilo precej dolgo, saj je obsegalo kar osem mesecev dela, zaradi česar je več kot en svetovalec izrazil željo, oz. zahteval, naj pokrajinska uprava pogosteje seznaja svet s sprejetimi sklepi.

Zatem je bila na vrsti obravnavna številnih vprašanj na dnevnem redu. Nekaj razprave je bilo v zvezi z dodelitvijo del za vzdrževanje prometnih znakov na pokrajinskih cestah v naslednjem triletnem, ki bodo pokrajino stala 189 milijonov lir. Svetovalec opozicije so nasprotovali namenu uprave, da bi površila del nekemu podjetju na podlagi zasebnega požarjanja, ker zakon dovoljuje to obliko le za vrednost del do 100 milijonov lir. Predlog so zato ustrezno spremenili, tako da bodo poverili izbranimemu podjetju le najmanjši del dela (v vrednosti

Gledališča

Drevi ob 17. uri v dvorani v Solka na predstava PDG iz Nove Gorice za red. SSZD: A. Hieng, »Zakladi gospe Berte«.

Kino

Gorica
VERDI 17.30-22.00 »L'isola«. M. Kaine, Barvni film.
CORSO 18.00-22.00 »L'onorevole com l'amante sotto il letto«. L. Banfi, Barvni film. Prepevadan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.00-22.00 »Orgasmo proibito«. Prepevadan mladini pod 18. letom.

Trži

EXCELSIOR 18.00-22.00 »Josephine la viziosa«.
PRINCIPE 18.00-22.00 »Li troverò ad ogni costo«.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Polnočni expres«. Angleški film.
SVOBODA 18.00-20.00 »Zora lažnih bogov«. Ameriški film.
DESKLE 19.30 »Riba, ki je rešila Pittsburgh«. Ameriški film.

DEZURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes večer in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. C. Costulich, tel. 72490.

Gledališča

Slovensko stalno gledališče v Trstu: danes, 17. t.m., ob 20. uri v Kopru - Daniel L. Coburn »Partija remija« tragikomedia v dveh dejanjih.

Kino

Ariston 18.00 »Oltre il giardino«. Peter Sellers.
Ritiz 17.00 »Excalibur«.

Eden 17.00 »Quella villa accanto al cimitero«. K. MacCalli, D. Lasander. Prepevadan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.30 »Il falco e la colomba«. F. Testi in L. Wendel. Fenice 16.30 »Ricominco da tre«. Massimo Troisi.

Cristallo 17.00 »Uno contro l'altro praticamente amici«. T. Milian, R. Pozzetto. Prepevadan mladini pod 14. letom.

Aurora 18.00 »Laguna blu«. C. Tadini pod 14. letom.

Capitol 18.00 »L'inferno di cristallo«. S. McQueen, P. Newman.
Moderno 16.30 »Sanadu 3«. Glasbeni film.

Mignon 16.00 »La fuga di mezzanotte«. Prepevadan mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 15.00 »Sex erotic libido«. Prepevadan mladini pod 18. letom.

Nazionale 16.00 »Porno show a Montecarlo«. Prepevadan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 17.00 »I vizi sono bagmati«. Prepevadan mladini pod 18. letom.

Radio 16.00 »Jingua golosa«. Prepevadan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.30 »L'amante ingordas«. Prepevadan mladini pod 18. letom.

SLOVENSKI DEZELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE sporoča, da je vpisovanje v tečaje podaljšano do 25. septembra.

Včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 17. septembra FRANČIŠKA

Sonce vzhaja ob 6.46 in zatone ob 19.13 - Dolžina dneva 12.27 - Luna vzhaja ob 21.25 in zatone ob 10.27

Jutri, PETEK, 18. septembra IRENA

Vreme včera: najvišja temperatura 22.7 stopinje, najnižja 15.5, ob 18. uri 22 stopinj, zračni tlak 1017,9 mb uštaljen, veter jugozahodnik 5 km na uro, vlaga 52-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alan Tomaselli, Jessica Rizzo, Alessandro Bibalo, Eddy Capparelli.

UMRLI SO: 55-letni Giuseppe Cuot, 56-letni Oscar Vidoni, 92-letni Oreste Ravallio, 81-letni Mario Suzzi, 84-letna Petronilla Malusa vd. Tien, 41-letni Eugenio Goslinio, 86-letna Anna Bubula, 79-letni Remo Mila, 86-letna Vittoria Costanzo vd. Vascotto, 79-letna Giovanna Zago vd. Ferro, 89-letna Francesca Zivec, 86-letni Umberto Bevilacqua, 88-letna Thalia Schwachla por. Tessaris.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 8.30 do 20.30)

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Pie, 2. Ul. Felluga 46 in Ul. Mascaretti 2.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Giulia 1 in Ul. S. Giusto 1.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 20.30 dalje)

Ul. Giulia 1 in Ul. S. Giusto 1.

Šolske vesti

Šola Glasbene matice obvešča, da bodo vaje mladinskega pevskega zbora jutri, 18. t.m., ob 15. uri in v ponedeljek, 21. t.m., ob 17. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu - Ul. Petronio 4. Prosimo, da se vaj udeležijo vsi stari pevci, obenem vabimo vse tiste, ki jih veseli petje, da pristopijo v vrste zbora.

Šola Glasbene matice obvešča, da bodo popravni izpiti iz teorije solfeggia v sredo, 23. t.m., na šoli Glasbene matice v Trstu s sledečim urnikom: ob 15. uri gojenci iz Trsta, ob 16. uri gojenci iz Nabrežine in ob 17. uri gojenci iz Boljunca.

Razna obvestila

Zadruga »Kriški breg« sporoča, da se bo danes ob 20. uri na šoli Albert Sirk v Križu nadaljeval tečaj o kletarstvu. Vabljeni.

Ženski zbor Valentin Vodnik obvešča, da bo prva vaja v sezoni 1981/82 v petek, 18. t.m., ob 20.30 na društvenem sedežu.

Vabljeni vse pevke, posebno za želene nove moči.

Fotokrožek Trst 80 obvešča člane in prijatelje, da bo prva seja v novi sezoni jutri, 18. septembra ob 20. uri v Ul. sv. Frančiška 20/II. K. udeležbi vabi ljubitelje tehnike in društvene dejavnosti.

Društvo slovenskih upokoencev v Italiji priredi danes, 17. t.m., ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, popoldansko srečanje. Na sporedu bodo slike dia pozitivni, s katerimi nas bo Srečko Šuman popeljal na sprehode po Primorskem in Gorenjskem. Vljudo nam vabljeni!

Uprava občine Dolina obvešča, da bo 19. t.m. od 9. do 10. ure v občinskem skladišču ob županstvu brezplačno cepljenje psov.

KD KRAŠKI DOM REPENTABOR

obvešča, da bo odhod avtobusa s trga v Repnu na kulturno srečanje v Tokano.

v soboto, 19. septembra, ob 7. uri

Priporočamo točnost!

Izleti

SPDT javlja, da bo izlet v Ritičje v nedeljo, 20. septembra, z osebnimi avtomobili. Zbirališče in odhod ob 6.30 izpred sodne palače (Foro Ulpiano).

Tržaška federacija KPI prireja 3. do 8. novembra 1981 letalski izlet v Sovjetsko zvezo. Vse informacije dobite v večernih urah na tel. št. 220213. Izlet sovpada s praznovanjem oktobrske revolucije.

Zveza borcev Boljuncer priredi v nedeljo, 4. oktobra, enodnevni izlet v Litiijo. Vpisovanje pri Marji v baru ob 18. do 19.30 vsak dan razen ob nedeljah in ponedeljih. Vpisovanje bo do 26. septembra. Cena izleta je 18.000 lir. Z nami gredo tudi »Veseli godci«.

Društvo slovenskih upokoencev organizira avtobusni izlet v Ilirsko Bistrico dne 26. septembra z ogledom gradu na Premu in gradu Snežnik, s postankom na Sviščakih in povratku čez Rakov Skočjan. Vpisovanje danes, 17. t.m., od 10. do 12. za člane in jutri, 18. t.m., od 10. do 11. ure za nečlane na sedežu društva v Ul. Ciccerone 8/B.

Združenje Union - Podlonej priredi dva enodnevna izleta, in sicer 20. t.m. na Gardsko jezero in 27. t.m. v Cerkljico in bolnišnico Franjo. Vpisovanje vsak torek in petek od 17. do 19. ure. Telefon 64459 ali 732858.

Razstave

V umetniški galeriji »Kocijan« v Gradežu bo v soboto, 19. t.m., odprla razstavo videmski likovnik Giorgio Valentiniuzzi, ki je za to priložnost pripravil tudi nekaj svojih literarnih in glasbenih novosti v skupen performance.

V Sestlaju, na sedežu turistične ustanove, razstavlja Claudia Raza Floreancig. Razstava bo odprta do 3. oktobra. Urnik od 9. do 12. ter 16. do 19. ure, razen ob nedeljah.

Še danes, 17. t.m., bo v tržaški galeriji »Corsia - Stadion« v Ul. Battisti 14 razstavljal slikar Tomo Vran iz Kopra, ki je prinesel v Trst na ogled svoja najnovejša dela.

V občinski umetniški galeriji na Trgu Unità bo do 22. septembra razstavljal Deziderij Svara.

»DRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA« Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732 627, predpriznanih od 14 do 21. ure in prazničnih od 8. do 20. ure, tel. 68-441.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

V GORICI ali okolici iščem hišo ali zazidljivo zemljišče. Telefonirati po 20. uri na št. (0481) 390-788.

V MIRAMARSKEM drevedu smo našli šop klicev. Tisti, ki jih goščoša, mali telefonira na številko 422-627.

OSMICO je odprl Viktor Coretti pri Domju (pri spomeniku) Toči belo in črno vino.

SVROVENSKO stalno gledališče v Trstu razpisuje delovna mesta mizarja, rekviziterja in kurjača. Pogotji: Italijanski državljanstvo, obvladane slovenske, končana obvezna šola, odložen vojaški rok.

Za mesto kurjača se lahko prijavi tudi elektriki ali vodovodni instalaterji, ki so pripravljeno opraviti strokovni izpit. Pismene proslave sprejema uprava SSG. Trst, Ul. Petronio 4 (Kulturni dom), do 21. t.m. ali do zasedbe delovnih mest.

V OKOLICI Vantolane je izgubil pes pasme lasie, ki se odzove na ime Bruno. Nudim nagrado 30.000 lir. Telefon (040) 415817.

PRODAM, oziroma zamenjam hišo na Koprskem za hišo ali gradbeno parcelo na Tržaškem. Crevatin Bogdan, ulica F. Tiziana 4/1 - Trst, telefon št. (040) 725463.

OSMICO je odprl Lupinc v Praprotnu. Toči belo in črno vino.

VIKEND na Lokvah prodam po ugodni ceni. Tel.: 065 - 22-872 vsak dan od 17. ure dalje.

OSMICO je odprl Angel Kraljič - Prebened 73. Toči belo in črno vino.

NA PROSEKU št. 12 je odprl osmiko Rado Milič.

PHODAM karamboliran golf. Telefonirati na št. 040/824381.

PRODAM harmoniko 120 basov Paolo Soprani. Telefonirati v večernih urah na št. 040/228352.

SZ BOR išče podjetne osebo, ki bi prevzela društveni bar na stadionu »l. maj«. Delovni čas od 15. do 21. ure. Ponudbe na oglašni oddelki Primorskega dnevnika pod »DRUŠTVENI BAR«.

PRODAM rabljene šolske knjige za prvi razred vzgojiteljske šole. Telefonirati na št. 040/225817.

PRODAM zazidljivo zemljišče ob cesti na Krasu, tel. na v. 226294

OPREMLJENO stanovanje išče ne-rezidentni zakonski par brez otrok. Kuhinja, dve sobi, sobica, ogrevanje, za največ 4 leta. Telefonirati od 9. do 14. ure na št. 040/60717 razen sobote in nedelje.

TECAJI nemškega jezika za otroke od 6. do 14. leta. Informacije in vpisovanje Hildegard Bayer vsak dan razen ob sobotah od 16. do 19. ure - Ul. Gimnastica 3, prvo nadstropje, telefon 040/730037.

OSMICO je v Samatorici št. 6/A odprl Josip Gruđen. Toči svoje belo in črno vino.

OSMICO je odprl Robert Pipan, Mavlinje.

Rajonski sveti

Danes, 17. septembra, ob 20. uri se na sedežu v Ul. dei Mille 16 sestane rajonski svet za Kjadin in Rocol.

Rajonski svet za Zavlj-Štramar - Rabojev bo zasedal v četrtek, 24. septembra ob 19.30 v osnovni šoli pri Zavljah. Med drugim bo govor o pripravi na konferenco o mamilah in o srečanju s predstavniki konzorcija ACT.

Prispevki

Nameste cvetja na grob Oskarja Vidonija ter v počastitev spomina pok. Antuna Grljeviča darujejo družine Sedmak in Antoni iz Kriza, Gabrova iz Brišev 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Križu, 20.000 za moški pevski zbor Vesna, 20.000 za ŠD Mladina ter 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Gabrovi.

V počastitev spomina gospoda Jos. Jurčiča daruje družina Rojc 10.000 lir za KD S. Škamperle.

Marsikdo, ki se je letos odločil, da bo preživel počitnice v tujini, se je najbrž moral premisliti ali pa vsaj v zadnjem trenutku za nekaj časa odložiti odhod. V mislih imamo tiste in teh ni malo, kot dobro vedo na pristojnem uradu goriške kvesture, ki so za odhod potrebni vsi potni listi in si ga niso pravčasno priskrbeli, ampak so počakali na zadnje dni pred odhodom.

DVE ZANIMIVI RAZSTAVI. DOMAČIH LIKOVNIKOV D. ŠVARA V OBČINSKI C. RAZA V SESLJANU

Tržaški slovenski slikar Deziderij Švara se po dveh letih ponovno predstavlja svojem tržaškemu občinstvu. Med tem, torej v teh dveh letih, pa je Švara razstavljal še v avli Delavskega doma v Zagorju, v Likovni galeriji v Trzinu, da ne govorimo o njegovi veliki razstavi v vseh prostorih vidne galerije v Centru d'arte plastice, ki je bila prav gotovo njegova največja, najpomembnejša in tudi najpolnejša dosedanja predstavitev. Ker naš sicer zelo ploden slikar tako pogosto razstavlja, je malo ne logično, da je na sedanjih razstavah sicer lep del novih stvaritev, vendar pa hkrati tudi nekaj del iz njegove prejšnje ustvarjalnosti, torej del, ki smo jih videli na njegovih zadnjih razstavah. Kljub temu gre vendarle za dela iz zadnje dobe.

Pa tudi v motiviki in izraznosti je Švara ostal pri starem, pa čeprav novem. Mislimo namreč na njegovo ustvarjalnost zadnjih let, odkar se je prenovljen predstavil v galeriji «Rena Vecia» v Trstu. Zato vidimo na njegovi razstavi v tržaški občinski galeriji obilna dva ducat akrilov in del v mešanici tehniki, delno celo v nekakšnem reliefu, ki pa vsa prikazujejo človeka, točneje dele človeka ali jader in ostalega, kar je v vsi ali manj vezano na morje. Vse, kakor je sedanja Švara razstava v tržaški občinski galeriji dostojna predstavitev, kar je pokazalo tudi številno občinstvo, ki je v torkov zvečer napolnilo galerijo. Razstava bo trajala do 22. septembra.

Istega dne, torej v torkov zvečer, smo bili priča drugemu, odprtju razstave. V lepi razstavnici dvorani nabrežinske devinske turistične ustanove v Sesljanu se je prav tako lepo predstavila slikarka Claudia Raza - Floreancig, ki je obsežno razstavišče dobesedno napolnila s svojimi najnovejšimi stvaritvami. Vsega skupaj je likovnica dala na ogled kar 32 večjih in manjših olj, tako da je to dejstvo najpomembnejša razstava, pa čeprav je doslej že nekajkrat razstavljal v Nabrežini in pred nedavnimi tudi v Trzinu.

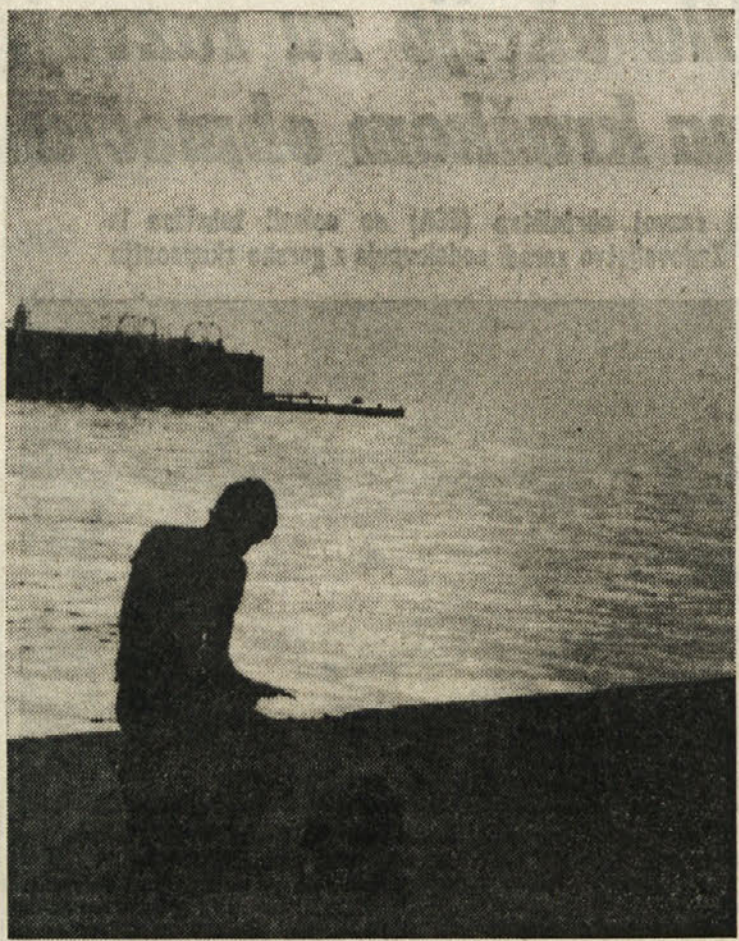
Čeprav je Claudia Raza - Floreancig iz nižinskih krajev, saj je rojena v Cedadu, torej na robu Furlanske nižine, se je tudi tokrat predstavila z izključno krajskimi motivi in to z deli, ki dobesedno diha, rekli bi celo izpuhtevalo kraško vzdušje. Vse njene zelene barve so kraško zelene, kot je kraško sivo, njeno kamenje, da ne govorimo o rjavi barvi kraške jeseni. Edini motiv, ki se ga umetnica še ni lotila, je menda kraška zima.

Ker se je Claudia Raza - Floreancig z možem doselila v Nabrežino in se torej zblizala z našim Krasom, ga je, kot kažejo njena olja, vzljubila in sprejela, se vanj vživela, da ga prikazuje takšnega, kakršni v resnici je, takšnega kot ga zna le malokdo izmed tistih kraških slikarjev, ki se lotevajo kraških motivov. Carlo Mi-

lič, ki je v priložnostnem katalogu govoril o umetnosti razstavljavke, pravi, da more Kras razumeti in ga živeti le tisti, ki dolgo živijo na Krasu. S tem povsem soglasno, pa čeprav je tudi razumljivo navdušenje nad Krasom tistih, ki ga komaj spoznajo. Vsekakor pa drži, da se je Claudia Raza - Floreancig povsem vživela v kraški ambient, kar kaže seveda razstava njenih del v Sesljanu. Sicer pa prepustimo zadevno oceno strokovnemu peresu.

Na torkovem odprtju razstave v Sesljanu se je zbralo zelo veliko ljudi, predvsem predstavnikov turističnih ustanov s Tržaškega. Navzoča sta bila tudi rentabriski župan dr. Pavel Colja in nabrežinsko devinski župan Albin Škerk, ki je v svojem kratkem nagovoru posebej poudarjal hvalevredno potezo takšnega vživljanja v ambient in prikazovanja kraških značilnosti, umetnostni kritik Carlo Milic pa je posebej spregovoril o umetniških navdihih, ki jih daje Kras. O tem priča pesnik našega Krasa, Srečko Kosovel, o tem pričajo tudi drugi elementi, ki jih ne smemo zanemariti. Razstava bo trajala do 3. oktobra.

Na obrežju proti zatonu

V teh dneh, ko gremo proti jeseni, se človek rad ustavi na obrežju

NA POTI JE NA ENO IZMED BOGATIH NORVEŠKIH NAJDIŠČ

Petrolejska ploščad «Statfjord B» doslej največje plovilo na svetu

Njegova celotna višina znaša 270 metrov, gaz gre za 130 m v globino, nad morjem pa meri 140 m - Stroški so bili velikanski, vendar je rentabilnost zagotovljena

OSLO — Največja ploščad za vrtnanje naftnih vrelcev je na poti iz Vasta v severnem Rogalandu proti naftnemu polju Statfjord zahodno od Sognefjorda. V trenutku, ko to pišemo, ne moremo točno povedati, koliko poti je ploščad že pustila za seboj. Zato bomo govorili le o njenem obsegu, agencijske vesti pa bodo verjetno v kratkem poročale, kdaj in točno kje bo odvrtila svoja sidra. Od Vasta do Statfjorda je namreč po zrčni črti samih 180 kilometrov, ploščad pa bo morala opraviti kar 450 kilometrov poti, da bi varno plula, kajti ni ga plovila na svetu, ki bi imelo tako globoko gaz.

Stirje veliki vlačilci s skupno silo ali vlečno močjo 115 tisoč konjskih sil se je »vpreplo« v ploščad, ki so ji nadeli ime «Statfjord B» po kraju, kjer bo vrtila v zemeljske globine. Tolikšna je namreč ta ploščad, ki je stala Norveško 7,5 milijarde kron, kar je okoli 1500 milijard lir, in ki je trenutno na eni strani »vrhunsko delo norveških industrijskih dosežkov«, hkrati pa doslej največje plovilo na svetu, saj znaša njegova celotna teža 800 tisoč ton.

Ko so se na Norveškem lotili te ploščadi, so se slišali glasovi, da so se lotili prevelikega zaloga in da norveška tehnologija ne bo zmogla tega. Gradnje se je lotila družba Statoil, ki je pravzaprav nekakšen državni investitor, proti kateremu so se poglani opozicijski politiki, torej politiki meščanskih strank, ki so prav te dni tudi zmagali na volitvah, državnega podjetja, katere so podprli tudi zasebni konkurenti. Statoil, kot nam sama beseda pove, je namreč norveška državna petrolejska družba. Ker je relativno bogata, se je lotila velike naloge, ki pa je bila za res tvegana, saj smo rekli, da je ploščad stala 7,5 milijarde kron. Družba Statoil je namreč močna, vendar v svetovnih merilih majhna.

Gradnja ploščadi se je začela 1978 in bo »dokončana« se le enega dne, ko bo »sedla« na dno Severnega morja, ko se bodo njena velikanska sidra uprla v dno Severnega morja.

Tisti, ki te strukture ni videl, si težko predstavlja njen obseg, njeno velikost. Prej smo rekli, da gre za »plovilo«, ki tehta 800 tisoč ton. Izbralo je daljšo pot, kajti njena gaz gre kar 130 metrov pod morsko gladino. Iz morja pa moli še 140 metrov visoka površinska struktura. To se pravi, da vsa ploščad meri v višini 270 metrov, torej toliko kot bi meril 90 nadstropni nebotičnik.

«Statfjord B» je delo 40 tisoč delavcev, ki so za gradnjo porabili vsega skupaj kakih 22 milijonov delovnih ur. Struktura je seveda izredno zapletena in pri njenem načrtovanju ter pri izvajanju načrtov je sodelovalo kar 300 podjetij, od katerih je 270 norveških, ostalih 30 pa iz raznih v glavnem sosednjih dežel. Je pa ta ploščad »pravi čudež«, čudež pa je tudi to, da so jo zgradili v načrtovanem času.

Če pa je toliko čudno, da je vse teklo razmeroma dobro, ni nič čudnega, da je ves načrt prestrašil Norvežane, seveda pred-

vsem nekatere politične voditelje, ki se še niso privadili astronomskim številkam, s katerimi se v modernem svetu označujejo določeni načrti. Mnogim se je to zdel preveč tvegan načrt, posebno kot Norveška doslej še ni imela tovrstnih izkušenj. Ko so se lotili gradnje tega »oporišča«, je prišlo še skoraj do politične krize in imenovana je bila posebna komisija, katere naloga je bila, vnaprej proučiti rentabilnost naloge. V času, ko se je komisija ukvarjala s tem načrtom, je delo pri gradnji ploščadi obstalo. Nato so nekoliko pohiteli, ker je omenjena komisija ugotovila, da bo ploščad več kot rentabilna, pa čeprav so se gradbeni stroški zaradi inflacije krepko povečali.

Intenzivno so danes Norvežani, tisti tisti, ki so bili v začetku skeptični, zadovoljni in celo ponosni. Še pred desetimi leti si ni nihče mogel niti zamisliti, da bi Norveška mogla postati namreč izvoznik nafte. V glavnem mestu Norveške so bili zlastni virov krili s tem, da so iz lastnih virov krili le del porabe. Toda uspelo jim je odkriti petrolejske vrelce, velika podzemna bogastva in — izredno bogastvo, je spravilo celo v nevarnost norveško gospodarstvo. Kako je to možno, ni lahko razložiti. Posebno med norveškimi opozicijskimi je bilo veliko pestilov, ki so trdili, da preveliko bogastvo, ki ga bo dajala nafta, spravlja v nevarnost norveško krono, seveda z inflacijo, ki da jo bo to bogastvo prineslo. Pač glejdiše tistih, ki vidijo povsod črno.

In vendar so o tem pred nedavnimi razpravljali tudi v norveškem parlamentu, kjer je opozicija zahtevala, naj bi sklenili črpanje nafte na 50 ali več kilometrov na 70 milijonov ton. Končno pa je vladaj uspešno izsilil program 90 milijonov ton nafte na leto. Z dohodkom iz tega bi mogli namreč plačati vse dolge, ki jih je napravila vlada v zadnjih letih. In to bo prav gotovo možno.

O tem govore naslednji podatki: v prvih desetih letih je vrednost nafte dala 110 milijard kron, v prihodnosti pa bo dala nič manj kot 630 milijard, upoštevajoč današnje cene. In vendar je

Roman «La Biondina» v treh nadaljevanjih

Druga mreža italijanske TV v ponedeljek začela snemati znano delo Marca Praga

RIM — V ponedeljek, 14. t.m., so v televizijskih studijih v Milanu začeli snemati nadaljevanke romana «La Biondina», torej «Plavolaska» po istoimenskem romanu italijanskega pisatelja Marca Praga. Gre za TV priredbo v treh nadaljevanjih, v kateri bo glavno vlogo igrala Ottavia Piccolo, ki se po dolgem času vrača pred filmsko kamero in igra v filmu vlogo Adeline, meščanske dekleta v Milanu ob koncu preteklega stoletja, dekleta, ki si dela velike iluzije v ljubezenskih zadevah, hkrati pa se skuša uveljavljati v socialnem življenju in bi rada kaj pomenila med bolj emancipiranimi ženskami, v resnici pa konča kot več ali manj lahko deklet, ki pogosto menjuje družbo, tako da se nje življenje tragično zaključijo.

Režijo dela sta prevzela Andrea in Antonio Frazzi, scenarij pa je napisal po že omenjenem delu Sergio Vecchio. Poleg Ottavie Piccolo bodo v nadaljevanju igrali še Florenza Marchegiani, Carlos De Carvalho, Paola Mannoni, Franco Graziosi, Elsa Vazzoler, Massimo Ghini itd. ...

Marco Praga je zgodbo svoje ga dela «La Biondina» postavil v zadnja leta preteklega stoletja in sicer v Milan ali bolje v bogato Lombardijo in sicer v meščanske kroge, kjer zaradi bogastva in še komaj opaznih razrednih trenj žive v bogati družbi lagodno življenje brez idealov in tudi brez kakršne koli napetosti. Protagonistka romana Adeline pa je lepa, nima pa ne bogastve ne drugih elementov, s katerimi bi se uveljavila. Da bi ne zastarela brez moza, sklene vzeti nekoga, ki je premožen, toda srca ne ukaže in Adeline, ki prav gotovo ni kdove kako nedolžno deklet, začne svojo pot navzdol, začneši z ljubeznijo do nekega meščanskega pisatelja ali bolje pisana.

Se ni znano, kdaj bodo nadaljevalko dokončali in kdaj bo prišla v program italijanske druge TV mreže, ki se je dela lotila.

RIM — Prihodnji teden, v sredo, 23. septembra, bo tretja mreža italijanske televizije dala v program film z naslovom «Shock corridor», ki nosi italijanski naslov «Il corridoio della paura». Ko prebiramo to vest, se nam vsiljuje vprašanje, zakaj prihaja to delo na program, saj je znano, da je avtor tega dela vse kaj drugega kot politično priporočljiv element. Scenarij za film in režija sta delo ameriškega pisatelja, scenarista, igralca in režiserja Samuela Fullnerja, torej »sestranskega kulturnika«, ki pa so o njem pred leti zelo veliko razpravljali, kajti gre v glavnem za človeka z močno konfuznimi življenjskimi koncepti. Je to skrajni anarhist, v najbolj negativnem smislu besede, kateremu ni prav nič sveto. Vrh tega je eden najhujših sovražnikov ne le po njegovo dojetega komunizma, pač pa vsega, kar stoji na področju napredka. Mnogi poznavalci ga go označijo kot »vulgarnega fašista in rasista«, drugi pa so bili nasproti njemu veliko bolj blagi.

«Shock corridor» je film, ki bo v kratkem star že 20 let. Ko so ga začeli predvajati, je naletel na zelo ostro kritiko in v južnih zveznih državah ZDA so ga enostavno prepovedali, prepovedali so ga tudi na Švedskem, v nekaterih državah pa ga sploh niso sprejeli. Gre za zgodbo neke priiskave, ki jo vrši častnik, ki bi se uveljavil za vsako ceno

Patronat KZ - INAC svetuje

Do konca meseca je treba poravnati znatno višje prostovoljne prispevke

Vprašanje: »Pred kratkim ste pisali v vaši rubriki, da bo INPS verjetno povziral prostovoljne prispevke in zato naj počakamo s plačilom. Sedaj je bil konec meseca in bom morala plačati drugi obrok, zato bi rada vedela, če je prišlo do kakšne spremembe in kako naj se ravnam pri plačilu teh prispevkov.«

A. Z.

V skladu z novimi zakonskimi predpisi je zavarovalni zavod INPS prav v teh dneh izdal tabele, ki vsebujejo nove zneske prostovoljnih prispevkov. Povisek je stopil v veljavo s prvim aprilom t.l., torej od drugega tri meseča dalje. Rok za poravnavo drugega tri meseča za zapade ne preklekno 30. septembra.

Povisili niso tako malenkostni, kot so bili v zadnjih letih, temveč je prišlo do prave reforme, predvsem kar zadeva najnižje plačilne razrede. Osnovna novost, ki bi prizadela večji krog samplačnikov, je ta, da najnižji plačilni razred ni več peti, temveč deseti, se pravi kar 150 odstotkov več kot doslej. Najnižji dosednji razred je znašal namreč 3.367

lir na teden, sedaj pa je najnižja kvota 8.569 lir. Če pristigemo tu, da zavarovanec proti tuberkulozi, znaša sedaj tedenski prostovoljni prispevek 9.278 lir (prej le 3.645 lir). Vsi tisti zavarovanec, katerim je INPS ob izstavitvi avtorizacije navedel nižji razred od desetega, bodo sedaj morali plačevati prispevke desetega razreda. Kdor bo plačal manj, mu bodo sorazmerno zmanjšali število tednov. Plačilni razredi od desetega navzgor pa so bili deležni le delnega povisa, približno 15 odstotkov. Na primer zavarovanec dvajsetega razreda mora plačati 20.498 lir na teden, namesto dosednjih 17.418 lir.

Da ne bo zmešnjave, svetujemo vsem prizadejnim, naj se obrnejo ali na patronat ali pa na INPS, da dobijo točne zneske, ki jih morajo plačati do konca meseca.

Vsi tisti zavarovanec, pa ki so se poravnali drugo tri meseče po stopoljnih prispevkov po stari tarifi, morajo prav tako do 30. t.m. doplačati s polovičnimi razliko, ker jim bo v nasprotnem primeru INPS delno znižal število tednov.

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Poletni maraton

13.25 Vremenske razmere

13.30 DNEVNIK 1 in Danes v parlamentu

14.10 Las Vegas: BOKS Leonard - Hearns

17.00 Risanke

17.15 Putje strašilo, serijski film

17.45 FURIA - TV film

18.00 Mister Fantasy, glasbena oddaja

18.50 Pozor na ona dva, TV film

19.45 Almanah in Vremenske razmere

20.00 DNEVNIK

20.40 Pod zvezdami, zabavno glasbena oddaja

21.45 Totò in Kleopatra - film

Igrajo: Totò, Magali Noël, Lia Zoppelli...

Ponovno imamo pred seboj film z imenom Totòjem. Totò igra rimskega triumvir Marka Antonija, ki se je, kot je znano, do ušes zaljubljen v lepo Kleopatru, hkrati pa igra tudi njegovega bratrance, ki se ukvarja z mnogo bolj vulgarnim poslom, s prekupevanjem sužnjev. Da bi preprečila Antoniju, da bi zapustil in se ožen z Oktavijo, sestro rimskega cesarja, Fulvija zapre moža v klet in pošlje v Egipt njegovega bratrance, trgovca s sužnji, ki mu je podoben »kot jajce jajcu«.

Toda Antonij se osvobodi vezi in pobegne iz kleti ter se tudi sam odpravi na vzhod. Ko se Kleopatra znajde pred dvema človekoma, ki sta si tako podobna in sicer pred Antonijem in njegovim bratrancom, ne ve, kaj bi počela. In v tem primeru ji prikoči na pomoč prav Totòjev oziroma Antonijev hudobni bratranec, ki se vrne v Rim, vendar ne kot on, pač pa kot njegov tekmeč Antonij, se v Rimu oženi z Oktavijo, vendar pripelje s seboj tudi Kleopatru, pa čeprav kot sužnjo.

23.25 DNEVNIK 1

Ob koncu oddaje Las Vegas: BOKS

Ob koncu Danes v parlamentu in Vremenske razmere

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

17.50 Risanke

Program za mladino

13.30 Vzgljona oddaja

18.30 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - Sportne vesti

18.50 KORENINE, TV nadaljevanke

19.45 DNEVNIK 2

20.40 Eddie Shoestrang, zabavni detektivski film

TV film: RAZNAŠATEL MLEKA Andy med svojim vsakodnevnim raznašanjem mleka prisostuje zločinu, o katerem takoj informira svojega prijatelja Eddieja. Umorjeni je star filatelista, je upokojen človek, ki pa je še vedno povezan z neko organizacijo iz podzemlja. Morilci, ki so filatelista umorili po tujem naročilu, pa so opazili, da jih je pri tem videl Andy. Zato se spravi na lov za njim, da bi se rešili nezaželene pri-

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

17.50 Risanke

Program za mladino

13.30 Vzgljona oddaja

18.30 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - Sportne vesti

18.50 KORENINE, TV nadaljevanke

19.45 DNEVNIK 2

20.40 Eddie Shoestrang, zabavni detektivski film

TV film: RAZNAŠATEL MLEKA Andy med svojim vsakodnevnim raznašanjem mleka prisostuje zločinu, o katerem takoj informira svojega prijatelja Eddieja. Umorjeni je star filatelista, je upokojen človek, ki pa je še vedno povezan z neko organizacijo iz podzemlja. Morilci, ki so filatelista umorili po tujem naročilu, pa so opazili, da jih je pri tem videl Andy. Zato se spravi na lov za njim, da bi se rešili nezaželene pri-

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

17.50 Risanke

Program za mladino

13.30 Vzgljona oddaja

18.30 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - Sportne vesti

18.50 KORENINE, TV nadaljevanke

19.45 DNEVNIK 2

20.40 Eddie Shoestrang, zabavni detektivski film

TV film: RAZNAŠATEL MLEKA Andy med svojim vsakodnevnim raznašanjem mleka prisostuje zločinu, o katerem takoj informira svojega prijatelja Eddieja. Umorjeni je star filatelista, je upokojen človek, ki pa je še vedno povezan z neko organizacijo iz podzemlja. Morilci, ki so filatelista umorili po tujem naročilu, pa so opazili, da jih je pri tem videl Andy. Zato se spravi na lov za njim, da bi se rešili nezaželene pri-

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

17.50 Risanke

Program za mladino

13.30 Vzgljona oddaja

18.30 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - Sportne vesti

18.50 KORENINE, TV nadaljevanke

19.45 DNEVNIK 2

20.40 Eddie Shoestrang, zabavni detektivski film

TV film: RAZNAŠATEL MLEKA Andy med svojim vsakodnevnim raznašanjem mleka prisostuje zločinu, o katerem takoj informira svojega prijatelja Eddieja. Umorjeni je star filatelista, je upokojen človek, ki pa je še vedno povezan z neko organizacijo iz podzemlja. Morilci, ki so filatelista umorili po tujem naročilu, pa so opazili, da jih je pri tem videl Andy. Zato se spravi na lov za njim, da bi se rešili nezaželene pri-

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

17.50 Risanke

Program za mladino

13.30 Vzgljona oddaja

18.30 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - Sportne vesti

18.50 KORENINE, TV nadaljevanke

19.45 DNEVNIK 2

20.40 Eddie Shoestrang, zabavni detektivski film

TV film: RAZNAŠATEL MLEKA Andy med svojim vsakodnevnim raznašanjem mleka prisostuje zločinu, o katerem takoj informira svojega prijatelja Eddieja. Umorjeni je star filatelista, je upokojen človek, ki pa je še vedno povezan z neko organizacijo iz podzemlja. Morilci, ki so filatelista umorili po tujem naročilu, pa so opazili, da jih je pri tem videl Andy. Zato se spravi na lov za njim, da bi se rešili nezaželene pri-

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

17.50 Risanke

Program za mladino

13.30 Vzgljona oddaja

18.30 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - Sportne vesti

18.50 KORENINE, TV nadaljevanke

19.45 DNEVNIK 2

20.40 Eddie Shoestrang, zabavni detektivski film

TV film: RAZNAŠATEL MLEKA Andy med svojim vsakodnevnim raznašanjem mleka prisostuje zločinu, o katerem takoj informira svojega prijatelja Eddieja. Umorjeni je star filatelista, je upokojen človek, ki pa je še vedno povezan z neko organizacijo iz podzemlja. Morilci, ki so filatelista umorili po tujem naročilu, pa so opazili, da jih je pri tem videl Andy. Zato se spravi na lov za njim, da bi se rešili nezaželene pri-

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri

17.50 Risanke

Program za mladino

13.30 Vzgljona oddaja

18.30 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - Sportne vesti

18.50 KORENINE, TV nadaljevanke

19.45 DNEVNIK 2

Če Eddie pa, ki začne zadevo raziskovati, ugotovi, da je pokojni filatelista in revni upokojenec živel pravzaprav dvojno življenje, namreč skromno življenje z ženo, ki je bila ženska njegovih let, in pa bogato življenje z mlado prijateljico. Ko Eddie ugotovi vse to, je njegov poseg rešil Andyja, ki bi ga bili morali člani tolpe likvidirati.

21.35 Srečanje s kinom

21.40 Dnevnik 2 - Dossier

22.30 Koncert

Ob koncu DNEVNIK 2

Tretji kanal

19.00 DNEVNIK 3

19.30 Dnevnik 3 - Deželne vesti

20.05 Vzgljona oddaja

20.40 Glasbena oddaja

21.40 Dnevnik 3 - Tedenska oddaja

22.10 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana

9.55, 11.00 in 16.30 TV v šoli

18.25 Poročila

18.30 Divja leta, mladinska nadaljevanke

19.00 Nova obzorja, dokumentarna serija

19.30 Obzorje

19.40 Pravica do dela, dokumentarna serija

20.10 Risanke

20.30 TV DNEVNIK

21.00 Mednarodna obzorja

V tokratnih Mednarodnih obzorjih bo govor o mednarodnih dogajanjih med letosnjim poletjem. V oddaji bo tekel pogovor z glavnim po-veljnikom oboroženih sil glavnega Farabundo Martí v Salvadorju. Sledil bo felton o Čilu ob obletnici zrušenja

SPREHOD PO MREŽI PARTIZANSKIH BOLNIŠNIC MED NOB NA PRIMORSKEM

Velika požrtvovalnost in izredna iznajdljivost

Kako so fantje iz Idrijske Bele oteli pozabi bolnišnico «Pavlo» - Nastanek partizanskih bolnišnic že v samem začetku boja - Razvoj zdravstvene službe do zadnjih bojev

IDRIJA — Na moč nenavadno je, če številni prisotni ob svečani odprtju partizanskega obelisk, zlasti se, če gre za spomenik na partizanskem pokopališču, spontano zaploskajo. To, na prvi pogled nenavadno dejanje se je zgodilo v nedeljo, 6. septembra, visoko v soteski hudourniškega potoka Bela pod Batom pri Hudem polju pri Idriji ob slovesnem in krutju spomenika 69 ranjenim in umrlim partizanom, ki so kljub skrbi negi zdravstvenega osebja umrli v znani slovenski vojni partizanski bolnišnici «Pavla» (SVPB Pavla).

Zakaj in komu so zaploskali? Številni navzoči, med temi so bili tudi partizani in aktivisti, ki so se zdravili v «Pavli», osebje «Pavle» na čelu z zdravnikom dr. Pavlo Jerino - Lah, po kateri se bolnišnica imenuje, svojci v «Pavli» umrlih, partizanske mame, ki so si naložile že svoj osum kriz, vse od pionirjev, planincev in lovcev, so s spontanin aplavzom dali iskreno vse priznanje štirim fantom iz Idrijske Bele, sinovom partizanskih družin.

Joško Benčina, Branko Rupnik, Milan Černilgor in Srečko Benčina imajo največji zaslug, da je bil postavljen spomenik 69 umrlih v «Pavli». Samoiniciativno so poiskali kraj, kjer so bili oddelki «Pavle», ki so bili že skoraj pozabljani, saj zanje niso vedeli več ni ti gozdarji. Fantje iz Idrijske Bele pa so po dolgotrajnem iskanju le našli kraj, kjer je bilo pokopanih 33 umrlih partizanov iz oddelka «Zadnja centrala» pod Btom pod Hudim poljem v Trnovskem gozdu v zelo strmem breštu nad hudourniškim potokom Bela, kjer danes domujejo gamci.

Na to odprtje partizansko pokopališče so po vrhah spravili več stotov težko škalo iz globoke soteske in tako postavili svoj spomenik umrlim partizanom v «Pavli», ki se čudovito ujema z okolico. Na skalo so pritrili okroglo bronasto ploščo s posvetilom 69 umrlih partizanov v «Pavli». Načrt za ploščo je napravil oblikovalec Nande Rupnik iz Idrije.

Pot od lovske in logarske kočice na Krekovšah pa do spomenika umrlih v «Pavli» je markiral mladi Marko Černilgor iz Čekovnika pri Idriji, od Krekovš do spomenika umrlih v «Pavli» je 45 minut hoda.

Na vprašanje, kaj jih je vodilo, da so se lotili tako napornega podviga, so fantje iz Idrijske Bele skromno in preprosto odgovorili, da jim ni bilo prav, da bi tak zgodovinski kraj sel v pozabo in da so njihovi stari v NOB žrtvovali in prispevali se veliko več!

Druge ploskane pod mogočnimi bukvami na partizanskem pokopališču pa je spet zadonelo po obvestilu predsednika občinskega odbora Zvezde združenj borcev NOV Idrija Ivana Trnovec, da je bil sprejet predlog borčevskih organizacij, da bodo novi zdravstveni dom v Idriji poimenovali po partizanski bolnišnici «Pavla».

Znana primorska partizanska zdravniška dr. Pavla Jerina - Lah pa takole obuja spomine na partizansko vojno bolnišnico, ki nosi njeno ime, na njene predhodnice in na pot partizanskih ranjencev po Trnovskem gozdu:

«Trnovski gozd je globoko zaprt, v spominu vseh primorskih partizanov, ljubiteljev mi je nudil zavetje in počitek med pomembnimi akcijami, čeprav je njegova zemljepisna lega takda, da so vanj pogosto vdirali Italijani, Nemci in domobranci iz svojih postojank v Idriji, na Crnem vrhu nad Idrijo, Gorici, Ajdovscini, Hotedrišci, Goričici in drugih. Prav posebno pa pomnijo Trnovski gozd ranjenci, bolniki in onemogli borci. Poti, po katerih vsako leto brzi več tisoč smučarjev tekačev znanega Trnovskega maratona, so bile v letih NOB prične nepopisnega trpljenja ranjencev in njihovih spremljevalcev, ki so jih nosili z boljše v skrite partizanske bolnišnice. Skoraj polovica vseh partizanov iz partizanskih enot Primorske, kasnejšega IX. korpusa, potrebnih zdravstvenih nege, se je zdravila v severnih obronkih Trnovskega gozda.

PRVI RANJENCI V TRNOVSKEM GOZDU

V vojku pri Koblenicu na Brinovem griču pri Koberškem nad Idrijo, ki je obstajala že jeseni 1942. leta, je februarja 1943 umrlo hudo ranjen narodni heroj Vojko. Ranjenci iz teh in kasnejših spopadov do konca leta 1943 so se zbirali za gladijske skale, v kasnejši Sanitetni postaji I, prav nad Idrijo, ki je oskrbela okoli petdeset ranjencev.

Po razpadu Italije je bila za potrebe goriske fronte ustanovljena septembra 1943 bolnišnica na Vogrskem, ki se je umikala pred Nemci prek Crnič in Vrtovine v Lokavec in Skrilje. Nato se je nekaj časa okrog 60 lačnih in prezeblih ranjencev skrivalo na Odh meji in v Kozjih stenah. Od teh je le 15 hudo ranjenih borcev končno prišlo prek Male gore, Bele, Trnovš do Trnovske domačije v Čekovniku. Na Mali gori se jim je pridružil tudi Goričani ranjenci, ki so jih vodil v Idrijo pri družini Sanitetna postaja I.

GRADITEV POSTOJANK KONSPIRATIVNE BOLNIŠNICE SVPB «PAVLA»

Od septembra 1943 do osvoboditve smo na pobočjih skritih grap v

Lega «B centrale» pod Hudim poljem je bila zelo pripravna zaradi bližine gorskih kolovozov, po katerih so se pogosto premikale naše enote. Nemci pa le redko kdaj: od Mrzle Rupe na Male Lazne, na Otlico in Predmejo, na Lokve, v Trebušo ali pa v Čekovnik, Idrijsko Belo, Idrijo, Zadlog in še na Vojško nad Idrijo. Tako nam je med drugim tudi ostala odprta pot za sprejem in za umik na vse strani. Lega bolnišnice se je do bro izkazala tudi ob velikem, po načrtu izvedenem transportu blizu 1000 ranjencev in invalidov iz Primorske na Notranjsko ter po ponovni triazi v naše baze v Bari 20. avgusta 1944. Pot ranjencev in spremljajočih brigad je vodila prav čez Hudo polje do Malih Lazov, od koder je bila zadnja in najnevarnejša etapa transporta čez cesto in železniško progo Ljubljana-Trst. Vendar je prav ta transport, istočasno pa še nenaden pohod nemške kolone iz Lokve preko Hudoga polja v Zadlog, tako kompromitiral tajnost bolnišnice, da smo se morali ponovno seliti.

V tistih dneh smo gradili «Zadnjo centralo» nad Krekovšami in Belskimi Klavžami. V začetku septembra smo vanjo preselili ranjence, dograjevali pa smo jo do zime. To je bilo že pravo bolniško naselje: zgradba za operacijski prostor, dve bolniški baraki, vsaka s 30 do 40 ležišči, kuhinja, ekonomat, baraka za osebje, sušilnica za perilo, pralnica, majhna električna centrala in bunkerji za ranjence.

Zadnjo postojanko, namenjeno samo invalidom, smo postavili pod Krekovšami blizu Čekovnika. To je bila brunarica za kakih dvajset oseb. Imenovali smo jo «Delva». Invalidi so v njej živeli bolj sproščeno, stran od včasih zelo težavnega bolniškega vzdušja.

II

Maja 1944 je Trnovski gozd ozelenel in nas bolj skril v gostih zavesah zelenega bukova. 13. junija pa so nas poročila o divljanju sovražnika nad prebivalstvom šebreljske planote tako vznemirila, da smo naglo evakuirali najtežje ranjence v bunkerje. To je bila prva večja hitra izpraznitve bolnišnice, ob kateri smo si nabrali dragocene izkušnje. Potrebnovali smo jih že čez nekaj dni. Zaradi pobege bolničarke smo morali namreč 28. junija bolnišnico popolnoma preseliti.

Ze 25. junija 1944 se je nova «B centrale» vnovčevala z ranjenci, največ iz Vojkove brigade, iz težkih bojev na Obalovem vrhu, 2. avgusta pa se iz borb na Lokvah. V velikem, še omenjenem transportu ranjencev na Notranjsko, ki se je začel 8. avgusta 1944, pa smo bolnišnico skoraj izpraznili. Vso hudo smo hodo ranjencev iz postojank s cesti na Hudem polju. Zjutraj pa brigadi, ki bi jih morala odpeljati proti Colu, ni bilo od nikoder. Lajanje nemških sarcev nad Skrbino nas je opozorilo, da se je prilagajajoča brigada zapletla v boje z Nemci. Poveljstvo je začelo ustavljati prevoz ranjencev, poskrili smo jih v gozd pod potjo, in sledilo je pet dolgih dni čakanja, telesnih in duševnih muk ter nestrpnosti. Hudo polje je znova zaslužio svoj naziv. Dne 16. avgusta so naši ranjenci skupaj s skupino iz «Franje» končno krenili na dolgo pot. Trnovski gozd je oživel kot nikoli prej. Skoraj ves IX. korpus je bil zbran za pomoč in verstvo ranjencev. Ob zvokih godbe in pesmi igralske skupine korpusa so na Laznah v večerni mrak zabrnili motorji kamionov, ki so ranjence odpeljali do nevarne tržske proge in ceste.

Ze 3. septembra 1944 se je bolnišnica ponovno napolnila. Trideset hudo ranjenih borcev v borbah za uničenje belogardijske postojanke na Crnem vrhu nad Idrijo. Takratne poti ranjencev se spet križajo s potmi sedanjega Trnovskega smučarskega maratona.

V začetku oktobra 1944 je znova zavzela večja sovražnikova ofenziva nad Trnovskim gozdom. Tako neposrednih, tudi kakih osebnih spopadov z Nemci kot tedaj na Trnovem, naši ranjenci se niso popisovali. Bili so to sami krepi fantje, po večini vojvoki.

Od takrat pa čez vso zimo in v pomlad 1945 so Nemci pritiskali z napadi, a tudi naše enote niso prenevale napadati. Osvoboditev Brenzade, napredovanje naše in zavezniških armad nas je navdalo z upanjem, da kljub lepoti zasneženega Trnovskega gozda ne bomo več preživali v njem, toda «težki» sprejemil ranjencev so nas dramili v kruto resničnost. Tako smo 4. novembra 1944 ponoči s hudim snežnim mežetom, napolnili drugo barako «Zadnje centrale» z ranjenci Kosovelove brigade, ki je bila boj na Trnovem. Pošteno so nam jo zagodili Nemci tik pred novim letom 1945, ko je njihova izvidnica obšla po naši stezi bolnišnice, a je na srečo ni opazila. Takoj zatem nam je ofenziva za zavzetje Trnovskega dala spet 40 hudo ranjenih.

Januar in februar zadnjega vojne leta sta tudi minila v stalnih večjih sprejemil ranjencev v velikem snegu, v pomanjkanju hrane, perila in obleke. 7. februarja 1945 se je začela večja nemška ofenziva prav okrog nas. Sprejemali smo do sto omlzin. Zaradi jasnih, sončnih dni brez megle, nismo smeli kuriti in ne kuhati toplih obrokov, ne hoditi med barakami, ker je bilo od daleč opaziti in slišati vsak znak življenja.

S popuščanjem mraza so se v grapah okoli nas začeli trgati plazovi, gremo so kot topovi, radi smo jih poslušali, saj so naznačljali pomlad in prihajajočo svobodo. Toda prehitro smo se ve-

selili. Najhujeje je bilo šele pred nami.

ZADNJA SOVRAŽNIKOVA OFENZIVA NA PRIMORSKEM

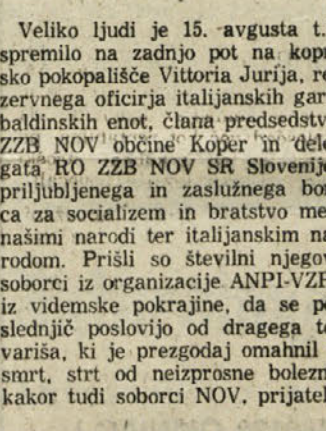
Marca 1945 je sovražnik zbral svoje sile na območju IX. korpusa. Švabi so se celo pojavljali na naših javkah! Prekinjene so bile zveze z našimi okrepilskimi in bolnišnicami «Franje». Naše borbene enote so se neprestano premikale, tudi blizu naših postojank, name-nom njihovih premikov nismo mogli več slediti niti iz sestava, niti iz pripovedovanja ranjenih borcev. Tudi za hrano so bile zaprte vse poti.

V kroniki piše: «10. marca 1945 je postalo tako vroče okoli nas, da smo težje ranjence in invalide presneli v bunkerje. Po nekaj dneh smo izpraznili vse postojanke in tudi prebivne ranjence smo poslali na varnejša mesta. Vse osebje se je spremenilo v obveščevalce, stražarje, mrtve straže in v izvid-nice. Bolničarke in bolničarji pa so postali vodniki ranjeniških skupin v bunkerjih in zatočiščih. Zaradi resnega stanja na okrog 18. marca prenehali sprejemati ranjence na zakonspirirano področje. Vendar odlok ni mogel obveljati, saj so enote IX. korpusa, ki so se umikale iz nemškega obroča, od Vojškega do Trnovskega gozda, in delno spet nazaj, morale oddati ranjence, ki smo jih tedaj med ofenzivo sprejeli 110.»

Nič čudnega: saj se je v tej strašni hajki na prostoru Trnovskega gozda in Vojškarske planote pomislilo z okrog 3.300 našimi borci približno 20 tisoč, kolikor jih je bilo vpreženih v to zadnjo hajko, sovražnikov z vso kvizliško navlakom. Nemogoče je bilo, da ne bi na tako tesnem prostoru udarjali drug na drugega, še posebej, ker

Veliko ljudi je 15. avgusta t.l. spremlilo na zadnjo pot na koprski pokopališči Vittoria Jurija, rezervnega oficirja italijanskih garibaldinskih enot, člana predsedstva ZRB NOV občine Koper in delegata KO ZRB NOV SR Slovenije, priključena in zaslužnega borca za socializem in bratstvo med našimi narodi ter italijanskim narodom. Prišli so številni njegovi sodelavci iz organizacije ANPI-VZPI iz videmske pokrajine, da se po slednji poslovljo od drugega tovarisa, ki je prežgadol omanhil v smart, strit od neizprosnne bolezni, kakor tudi borci NOV, prijatelji

Vittoriu Juriju v hvaležen spomin

Vittorio Jurij

in znanci iz naše občine ter iz drugih krajev.

Rodil se je v Čedadu, 15. aprila 1916 v številni kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je učil poljstva v slaščičarski stroki, obenem se je strokovno in splošno izobraževal v večernih lekcijah. Napredno nastrojen je sovražil fašizem, ki je v tedanjem času v Furlaniji krovil po širnem svetu, kot večni emigranti in cenena ter priljubljena delovna sila.

Po kapitulaciji Italije v septembru leta 1943 so bile razmere na tem območju izredno težavne in zapletene. Na eni strani so nastajale garibaldinske enote pod vodstvom komunistične partije Italije, na drugi pa vojaške formacije OZOPO, pod vplivom raznih političnih organizacij drugačne smeri in ideologije, ki je v marsičem nasprotovala napredni delavski gibanju.

Juri je brez oklevanja vstopil med garibaldince. Postal je pripadnik GAP-ovskih skupin (podobne našemu VOS), ki so izvajale nadvse drzne in uspešne akcije proti okupatorju in njegovim fašističnim pajdašem. Vlivale so mu v kosti strah in trepet. S svojim pogumnim vedenjem in izkazanimi sposobnostmi je napredoval na položaj načelnika staba gapovske formacije, kakor tudi drugih garibaldinskih enot. Sborci so ga imeli zelo radi, znan pa je bil kot partizan Marko.

Udeležil se je številnih borbenih akcij celo v samem Vidmu ter v raznih krajih furlanske nižine. Po osvoboditvi je postal za kratek čas kvestor tega mesta. Toda oblast so prevzele reakcionarne sile in neusmiljeno preganjale zlasti pripadnike naprednega gibanja in partizanskih garibaldinskih enot.

gozd se ni ozelenel, da bi kril premike, še danes se nam zdi pravi čudež, da so vse raztresene skupine naših ranjencev preživele ofenzivo brez izgub!

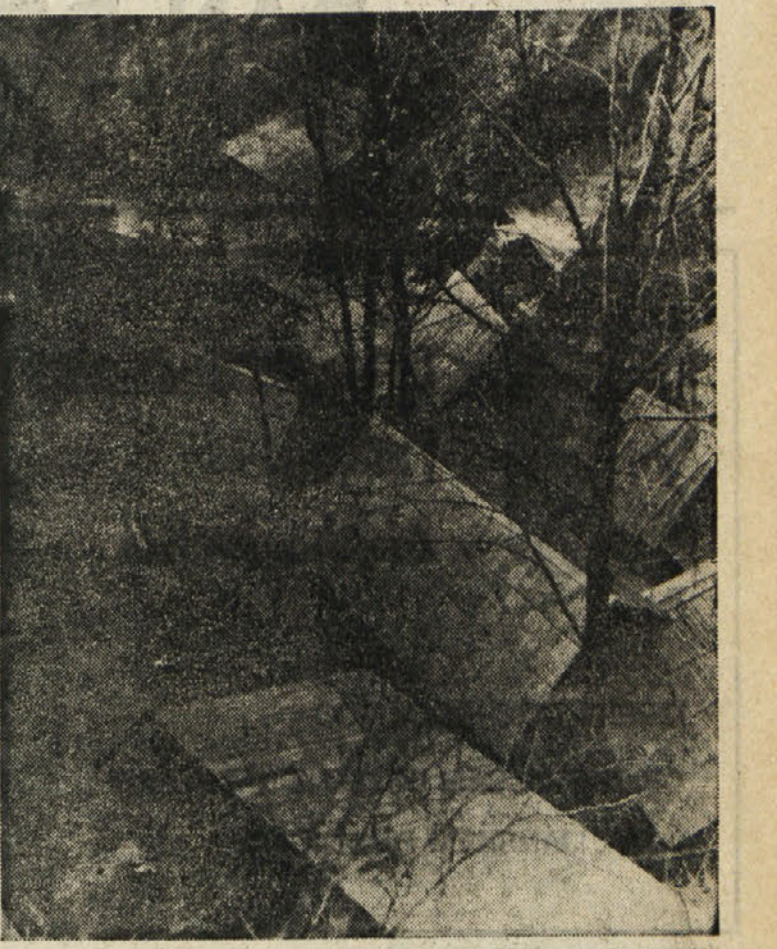
PREMIČNA BOLNICA 30. DIVIZIJE V ZADNJI OFENZIVI

Razen omenjenih ranjencev «Pavle» je Trnovski gozd skrival tudi premično bolnišnico 30. divizije, ki je najčeste domačala na Otlici. Tudi ta bolnišnica se je med ofenzivo umikala čez Trnovski gozd. Končno se je z 200 gibljivimi ranjenci in bolniki divizije «Natisone» ter bolnišnico Vojne oblasti prebila preko Mrzle Rupe in Kozjih sten, obšla Idrijski log, prekopala cesto Črni vrh nad Idrijo. Col ter progo in preko Hrušice dospela na Notranjsko. Kot prve ranjence po goriski ofenzivi jeseni 1943, so tudi pot te velike skupine spremljali mraz, lakota in izčrpanost.

SLOVO OD TRNOVSKEGA GOZDA

Več kot dve leti je Trnovski gozd skrival in varoval naše ranjence. Videl je dosti gorja, krvi, težkih potohov, trpljenja in hrabrosti. Dne 9. maja 1945 je še zadnji prekril z zelenjem vzbrstih bukev naš odhod v dolino. Kljub veselju, da gremo v svobodno, kjer bo tudi lažje skrbeti za preostale ranjence, nam je bilo težko slovo od Trnovskega gozda in od naših dobrih sosednih domačij iz Čekovnika, Kočevja, Mrzle Rupe, Idrijske Bele in Zadloga. V Mrzli rupi so nam domačini postavili slavolik od nas. Le z njihovo pomočjo in predanostjo smo lahko vzdržali in pomagali ranjencem v skritih partizanskih bolnišnicah.

JOZE OBLAK

Partizanska bolnišnica «Franja» (gornja slika) in «Očkova postojanka», ki je del bolnišnice «Pavle» (spodnja slika)

V čudovitem ambientu Strunjanskega zaliva

Dela pri zdravstvenem in rekreacijskem središču gredo proti koncu - Kakšni so pogoji za sprejem - Tudi za zamejce

V čudovitem okolju Strunjanskega zaliva so v dveh desetletjih zgradili enega najlepših in najlepših zdravstvenih rekreacijskih središč v Jugoslaviji. Namenjen je prvenstveno vojni invalidom in borcem NOB, uslug pa se poslužujejo tudi drugi občani. Objekti so posejani med parki in sprehalnicami, med morjem in vinogradi. Tu je vse, kar si more poželeti človek, ki potrebuje zdravja in tudi duševne sprostitve.

Ko sem se te dni mudil v Strunjanu, se mi je pomnila priložnost za daljši pogovor z direktorjem tega centra Emilom Mihaličem. Povedal sem, da se spominjam tega dela obale, ko je bila tu samo še vila Tartini.

— Da, začeli smo pred dvajsetimi leti ob vili Tartini in potem vsako leto zgradili nekaj. Zdaj je zdravstveno rekreacijski center vojnih invalidov in borcev NOV Slovenije že dobil dokončno podobo. Preostane nam še urediti novih sprehalnic, nekaj popravkov na plaži, zgraditev dodatnih parkirnih prostorov in ureditev novih nasadov. Vse to bo končano letos, v prihodnjih letih pa bomo poskrbeli še za naprave za pridobivanje sončne energije.

— Bi nam lahko na kratko predstavili vaše center?

— Glavni objekt je novi hotel B kategorije «Svoboda» s 300 ležišči. V njem so udobno opremljene dvopostelne in enopostelne sobe, dvigala, jedilnice, okrepčevalnice, sprejemnice itd. V okviru centra je nadalje restavracija Primorka, kjer postrežejo gostom z domačimi specialitetami, potem imamo bazen z ogrevano morsko vodo, številne počitniške hišice, lastno ambulanto, znanje kopališče z vsemi ustreznimi objekti, kletišče, prostore za televizijo in dru-

— Kako je urejeno za zamejske Slovence?

— Zdal pripravljamo dogovor, da bodo imeli možnost bivanja v Strunjanu vsi člani borčevskih organizacij v Italiji in Avstriji, to se pravi razen Slovencev tudi Italijani in Avstrijci. Dogovarjamo se tudi o možnostih bivanja članov borčevskih organizacij drugih evropskih držav. Možna je tudi oblika posebnih aranžmajev, odvisno pa je seveda tudi od tega, kako bodo naše zmogljivosti v prihodnje zasledene.

— Govorila sva še o knjižnici, družbenih igrah, športu in televiziji, verjetno pa imate še druge oblike zabave in razvedrila?

— Tega je res veliko in marsikateri gost pravi, da se je pravzaprav težko odločiti, kako bo prebil popoldne ali večer. Pri nas imamo kar trikrat tedensko glasbo s plesom, občasna gostovanja raznih ansamblov in pevskih zborov, pogosto organiziramo izlete po morju in v notranjost, da ne govorimo o možnostih letalskih izletov v okolico Strunjana, kjer vas v prijetnih gostilnah postrežejo s domačimi jedili in pižkami.

— Zdal pripravljamo dogovor, da bodo imeli možnost bivanja v Strunjanu vsi člani borčevskih organizacij v Italiji in Avstriji, to se pravi razen Slovencev tudi Italijani in Avstrijci. Dogovarjamo se tudi o možnostih bivanja članov borčevskih organizacij drugih evropskih držav. Možna je tudi oblika posebnih aranžmajev, odvisno pa je seveda tudi od tega, kako bodo naše zmogljivosti v prihodnje zasledene.

— Govorila sva še o knjižnici, družbenih igrah, športu in televiziji, verjetno pa imate še druge oblike zabave in razvedrila?

— Tega je res veliko in marsikateri gost pravi, da se je pravzaprav težko odločiti, kako bo prebil popoldne ali večer. Pri nas imamo kar trikrat tedensko glasbo s plesom, občasna gostovanja raznih ansamblov in pevskih zborov, pogosto organiziramo izlete po morju in v notranjost, da ne govorimo o možnostih letalskih izletov v okolico Strunjana, kjer vas v prijetnih gostilnah postrežejo s domačimi jedili in pižkami.

— Zdal pripravljamo dogovor, da bodo imeli možnost bivanja v Strunjanu vsi člani borčevskih organizacij v Italiji in Avstriji, to se pravi razen Slovencev tudi Italijani in Avstrijci. Dogovarjamo se tudi o možnostih bivanja članov borčevskih organizacij drugih evropskih držav. Možna je tudi oblika posebnih aranžmajev, odvisno pa je seveda tudi od tega, kako bodo naše zmogljivosti v prihodnje zasledene.

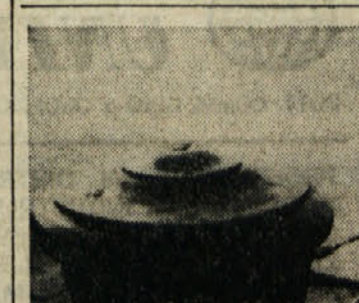
— Govorila sva še o knjižnici, družbenih igrah, športu in televiziji, verjetno pa imate še druge oblike zabave in razvedrila?

— Tega je res veliko in marsikateri gost pravi, da se je pravzaprav težko odločiti, kako bo prebil popoldne ali večer. Pri nas imamo kar trikrat tedensko glasbo s plesom, občasna gostovanja raznih ansamblov in pevskih zborov, pogosto organiziramo izlete po morju in v notranjost, da ne govorimo o možnostih letalskih izletov v okolico Strunjana, kjer vas v prijetnih gostilnah postrežejo s domačimi jedili in pižkami.

— Zdal pripravljamo dogovor, da bodo imeli možnost bivanja v Strunjanu vsi člani borčevskih organizacij v Italiji in Avstriji, to se pravi razen Slovencev tudi Italijani in Avstrijci. Dogovarjamo se tudi o možnostih bivanja članov borčevskih organizacij drugih evropskih držav. Možna je tudi oblika posebnih aranžmajev, odvisno pa je seveda tudi od tega, kako bodo naše zmogljivosti v prihodnje zasledene.

— Govorila sva še o knjižnici, družbenih igrah, športu in televiziji, verjetno pa imate še druge oblike zabave in razvedrila?

— Tega je res veliko in marsikateri gost pravi, da se je pravzaprav težko odločiti, kako bo prebil popoldne ali večer. Pri nas imamo kar trikrat tedensko glasbo s plesom, občasna gostovanja raznih ansamblov in pevskih zborov, pogosto organiziramo izlete po morju in v notranjost, da ne govorimo o možnostih letalskih izletov v okolico Strunjana, kjer vas v prijetnih gostilnah postrežejo s domačimi jedili in pižkami.

Navsez na pomolu

(Foto M. Magajna)

L. O.

DAN DEŽELE FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

na jesenskem mednarodnem zagrebškem velesejmu

OGLASNI
ODDELEK

**Avtonomna dežela
Furlanija -
Julijanska krajina**

IZREKA DOBRODOŠLICO

OBISKOVALCEM DEŽELNE RAZSTAVE

V ITALIJANSKEM PAVILJONU

mercantile

S.R.L.

IMPORT - EXPORT

TRST — UI. TORREBIANCA 18/3

Telefon 64.744 - 60.691

Telex 460.470

Veća skupina podjetij iz dežele Furlanije - Julijske krajine se letos skupno udeležuje jesenskega mednarodnega velesejma v Zagrebu, kjer nastopa v okviru novega paviljona, ki ga je pred časom dal postaviti Italijanski zavod za zunanjo trgovino ICE. Gre za skupino gospodarskih organizacij, ki prikazujejo proizvodne zmogljivosti dežele s posebnim poudarkom na industrijske in obrtniške izdelke, ki jih nudijo domače male in srednje velike tvrdke z raznih področij. Skupen nastop naj bi olajšal prodor teh izdelkov na širše jugoslovansko tržišče, hkrati pa hočejo organizatorji razstave s tem poudariti pripravljenost gospodarskih krogov iz Furlanije - Julijske krajine na tesnejše gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo in še posebej z gospodarskimi organizacijami Socialistične republike Hrvatske.

Ekonomsko sodelovanje med deželo Furlanijo - Julijsko krajino in Jugoslavijo se je že v preteklih letih razvilo do zadovoljive višine, vendar gospodarstvenikom s tega območja je jasno, da vse možnosti še zdaleč niso izkoriščene in da bo ob primernem nastopanju mogoče okrepiti vezi sodelovanja, hkrati s tem pa raztegniti kooperacijo tudi na druga, nova področja. V tem smislu govorijo gospodarske določbe osimskega sporazuma, možnosti za tesnejše sodelovanje, ki se odpirajo po podpisu sporazuma med Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo ter ne nazadnje tudi okrepitev mešane italijansko - jugoslovanske zbornice s sedežem v Milanu z ustanovitvijo nove furlanske sekcije te usta-

nove. In prav novoustanovljena furlanska sekcija mešane zbornice je prisotna v Zagrebu s skupno razstavo proizvodov 14 podjetij iz Furlanije. K temu naj dodamo, da je v Zagrebu uradno prisotna tudi deželna uprava Furlanije - Julijske krajine, ki je uredila poseben stand s prikazom proizvodov kovinopredelovalne industrije, medtem ko je uvozno - izvozni konzorcij «Friulgiulia» iz Trsta prisoten na prireditvi s petimi razstavljalci. Kar zadeva italijansko kolektivno razstavo, nastopa letos v njenem okviru 26 večjih industrijskih podjetij, nadaljnjih 31 pa je na sejmu prisotnih prek svojih zastopnikov v Jugoslaviji.

Sodelovanje med deželo Furlanijo - Julijsko krajino in SR Hrvatsko pa se ne omejuje le na strogo komercialne dejavnosti, temveč zavzema čedalje širši razmah tudi na drugih področjih. Tako se je lansko leto začela razvijati povsem nova oblika kooperacije, namreč kooperacija na področju sejemskih dejavnosti, ko sta se tržiški in zagrebški sejem dogovorila o prirejanju skupnih prikazov proizvodnje tehničnih naprav za opremljanje pristanišč z nazivom «Transadria». Sejem se odvija izmenično eno leto v Trstu — prva tovrstna prireditev je bila v jadranskem mestu jeseni leta 1980 — in eno leto v Zagrebu (spomladi letos). Ta pobuda ni novost le v odnosih med Italijo in Jugoslavijo oziroma med sosednimi deželami in republikami, temveč predstavlja nekaj izjemnega tudi v svetovnem in prav gotovo v evropskem merilu.

Nadaljnje oblike sodelovanja med deželo Furlanijo - Julijsko

krajino in SR Hrvatsko prihajajo do izraza na primer v okviru tako imenovane delovne skupnosti «Alpe Adria», na znanstvenem področju (sodelovanje med univerzami iz Trsta, Zagreba, Ljubljane, Maribora itd.) ter na področju pristaniške dejavnosti sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi pristanišči ob Severnem Jadranu, ki ga predvidevajo sami osimski sporazumi, se sicer doslej ni moglo razviti do mere, ki bi ustrezala interesom vseh zainteresiranih luk (na italijanski strani predvsem Benetk in Trsta, na jugoslovanski pa Kopr in Reke), nekatere skupne pobude pa so se tudi na tem področju že začele izoblikovati. Številne skupne pobude se nadalje porajajo tudi na področju turizma.

Najvišjo stopnjo razvoja pa je v zadnjih letih doseglo sodelovanje med sosednjima deželama na področju tako imenovane maloobmejne blagovne izmenjave na podlagi bilateralnih sporazumov iz leta 1955. Dober del prometa čez tržiški avtonomni račun odpade namreč prav na gospodarske organizacije iz SR Hrvatske in pričakovati je, da se bo ta oblika kooperacije v prihodnjih letih še znatno okrepila, predvsem če se bodo uresničila pričakovanja operaterjev z obeh strani meje, da se bo sodelovanje v okviru avtonomnih računov dvignilo na zahtevnejšo raven prave industrijske - tehnične kooperacije, za kar se že dalj časa zavzemajo gospodarstveniki iz obeh držav. Tudi iz tega vidika gre oceniti letošnji skupen nastop deželnih podjetij na jesenskem zagrebškem sejmu.

ELIO FORNAZARIC

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA d.d.
EDITORIALE STAMPA TRIESTINA S.p.A.

Ul. Montecchi 6, 34137 TRST, teleks: 460-270 EST, telefon: (040) 794-672

**ZA VZPOSTAVITEV USPEŠNIH
POSLOVNIH ODNOSOV MED ITALIJO
IN JUGOSLAVIJO
VAM JE NA VOLJO CELOTNA ORGANIZACIJA**

PRIMORSKI DNEVNIK — KNJIZNE IZDAJE —
AGENCIJA ALPE ADRIA — OGLASNI ODDELEK —
IMPORT - EXPORT — GRAFICENTER — TISKARNA —
KLISARNA — FOTOGRAFSKI LABORATORIJ —
EKSPEDIT — IBM — TRŽASKA KNJIGARNA —
PREDSTAVNIŠTVO V JUGOSLAVIJI: ADIT

BANCAdelFRIULI

delniška družba ust. leta 1872

Družbeni sedež in glavna direkcija:
VIDEM (UDINE) — Via Vittorio Veneto 2

Glavni sedež:
VIDEM (UDINE) Via Prefettura 16

FILIALE:

TRST — Via Rossini 14
Via del Ronchetto 28 (agencija št. 1)
TRBIZ (TARVISIO) — Piazza Unità 17
TARCENT (TARCENTO) — Via Udine
CEDAD (CIVIDALE) — Piazza Diaz
KRMIN (CORMONS) — Piazza Libertà 1
GORICA (GORIZIA) — Corso Verdi 125
TRZIC (MONFALCONE) — Piazza Cavour 22

... banka, na katero lahko računaš

FRIULGIULIA

KONZORCIJ 150 INDUSTRIJ
FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

Na zagrebškem velesejmu razstavljajo:

EUROTRON: stroji visoke frekvence za varjenje PVC mase
FAIMA: viličarji in naprave za cementne bloke
IMEX PRODUCT: električno orodje, prenosni zračni kompresorji, ogrevalna telesa
DELAVNICE BELTRAME: nožarstvo
SASSBA: zadržke anuba, razni sistemi za zapiranje zasteklitev

TRST — Trg Oberdan 4
telefon 65991 — Tlx 460186 FRIGI I

OMNIA COMMERCE

di S. Savarin

IMPORT - EXPORT - ZASTOPSTVO

TRST — UI. F. Severo 21

teleks 460129 OMNIAC I

telefon 631301 - 631880

**COOPERATIVA
GORIZIANA
AUTOTRASPORTATORI
ARTIGIANI S.A.R.L.**

GORICA,

Ul. Alviano 50 (Rdeča hiša)

Telefon 81279 - 83394

Teleks 460159

MEDNARODNI PREVOZI

ROLICH

**Keramične
ploščice
sanitarije**

NABREŽINA PRI TRSTU

KAMNOLOMI 35/C — TEL. 200 371

C.G.R.

SPLOSNA TRGOVINA IN ZASTOPSTVO

D.z.O.Z. — Uvoz - Izvoz
Telefon 61579 - 69316 - 69558
Teleks 460559

TRST - Ul. Geppa 9
C.P. 185
P.P. 185

MEDNARODNI PREVOZI

CAAI Consorzio
Autotrasportatori
Artigiani
Isontini s.r.l.

GORICA

Ulica Giustiniani 117/1

Poštni predal 60

Telefon: 87151/2 - 87230

Teleks: 460219 consotra

RESIM

ZASTOPSTVA - IZVOZ - UVOZ

34100 TRIESTE - TRST

P.P. 101

Ulica Cicerone 8

Telefon 61-241 - 61-478

Telex 460561

La Distributrice

MEDNARODNO UVOZNO - IZVOZNO PODJETJE
45132 — TRST Italija

Ulica Valdirivo 19 — telefon 62091/2 - 60978/9
telex: 460420 - 461028 LADIST

Podjetje specializirano za železne zlitine, kovinske izdelke vseh vrst, kemijske izdelke, za usnjeno, tekstilno, steklarsko industrijo itd., gnojila in razni aditivi za kmetijstvo, stroji in tehnični izdelki vseh vrst, športna oprema za široko rabo, nadomestni deli za industrijske stroje, avtomobile itd.

FILIALA:

MILAN — Italija, Ulica Portezza 16, tel. (02) 6972962
PARIZ — Francija, 41 Boulevard de Montparnasse
tel. (00331) 2225290
MÜNCHEN — Nemčija, Oscar von Müller Ring 25
tel. (004989) 283018

CEDAD (CIVIDALE DEL FRIULI)
Ul. Prepositura S. Stefano 6
telefon (0432) 730924
telex 450841 Beneco I

Filiala:

TRST
Ulica Cicerone 8/III
telefon (040) 64560
telex 400140 Centts

Proizvodni obrati:

PLATAC (PLATAZ DI GRIMACCO) — UD
CEMUR (CEMUR DI S. LEONARDO) — UD
MONTEBELLUNA — Treviso

Lastnik znamke

smučarski čevlji —
športna oblačila za tenis,
jogging,
košarko
in odbojko

UVOZ - IZVOZ
PREDSTAVNIŠTVA ZA TEKSTILNO INDUSTRIJO

UNIVERSAL

DOIT. COMM. GINO d'ONOFRIO S.p.A.

PROIZVODNJA IN DISTRIBUCIJA MATERIALOV
IN OPREME ZA INDUSTRIJO ELEKTRIČNIH
GOSPODINJSKIH STROJEV, ENGINEERING
ZA OPREME ZA HLAJENJE NA TRGOVSKEM
SEKTORJU, PLASTIČNI MATERIAL,
MAGNETICNE PLOČEVINE, JEKLO VALJANO
NA HLADNO, JEKLO INOX, USNJENA KONFEKCIJA

Uradi:

TRICESIMO (Videm) — Italija

Razstavna palača Morena

telefon: (0432) 852084 - 852085 - 852088

telex: 450167 - 450862 Donofr I

Udine

OSCAR DELL'EXPORT 1970

PODJETJE

AGROMARKET

Import/Export

GORICA (Italija),
Ulica Favetti 5 - tel. 84741
vam nudi veliko izbiro
strojev za vinogradništvo
in kletarstvo

STISKALNICE —
VSE VRSTE
PEČLJALNIKOV —
CRPALKE —
PLASTICNE SODE itn.

Agromarket vam nudi tudi iz-
vansesonske stroje po znižanih
cenah.
Pridite in si ogledite raznovrstno
kmečko mehanizacijo na 500 m²
našega razstavnega prostora
**TAKOJSNJA DOBAVA
TRILETNA GARANCIJA
REZERVNI DELI**

Pri velikih nakupih povrnemo potne stroške

ADRIANO CORSI s.r.l.
IMPORT-EXPORT

Sedež: STEVERJAN (Gorica)

Uradi in skladišče: PRADAMANO (Videm)

Via Nazionale 24

telefon (0432) 670396 — teleks 450162

- TRAKTORJI in GOSENICARJI «SAME» ter «ITMA»
- KMETIJSKE NAPRAVE «AGER» in «MENGELE»
- MOTOKULTIVATORJI «VALPADANA» od 8 do 45 KM ter na 2 in 4 gonilna kolesa
- KOSILNICE «SEP»

SERVIS in NADOMESTNI DELI

KO BONN IŠČE MOŽNOSTI ZA ENAKOPRAVNEJŠO POLITIKO

ATENTAT NA GENERALA KROESENA ZAPLETA ODNOS MED ZDA IN ZRN

Teroristično dejanje bo škodilo vsej levici in zahodnonemškemu mirovnemu gibanju

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)
BONN — Čeprav atentat na po-
veljnika ameriških kopenskih sil v
zahodni Evropi generala Kroesena
ni uspel, je vendar močno zatresel
politično prizorišče. Če je nekdo že
del v resnici zapletel ne povsem pre-
proste odnose med »časopišniško si-
lo« in Zvezno republiko Nemčijo kot
delom nekdanje okupirane Nemčije, ko
delom moral napad izvesti prav
zdaj, ko so iskanje možnosti za bolj
enakopravno bontsko politiko, obisk
znanega ministra Haiga pod vi-
som množičnih zahodnonemških
demonstracij proti oboroževalni tek-
miki, veliki manevri Bundeswehra, na
katerih sodelujejo rezervisti iz Z.
DA in ameriški vojniki v zvezi re-
publiki (v vseh je na ozemlju Zvez-
ne republike Nemčije tristo tisoč v
osrednjem političnem zanimanju. Če
je bilo politično ozadje atentata i-
skati med tako imenovanimi levimi
teroristi, potem so na ozemlju mi-
rovne gibanja izjemno slabo uslugi,
ker histerizirajo javnost in kompro-
mitirajo pretehtane politične cilje.
Če je ozadje desno, potem gre za

Gen. Kroesen na tiskovni konferen-
ci po atentatu (Telefoto AP)

premišljeno provokacijo, ki težko
zgreši učinek. Skoraj avtomatično
se boj proti terorizmu kot nedopust-
ni obliki stopnjevanja sojenja spre-
meni iz enakega boja proti desni in
levi nevarnosti za ustavno ureditev
zgolj v osredotočen boj proti levi-
ci. To pot ne samo proti levemu te-
rorizmu, ampak proti levici sploh.

Dosedanji podatki o poteku aten-
tata so dali zveznemu tožilstvu očit-
no dovolj gradiva za takojšnje tr-
ditve da so za dejanje osumnjeni pri-
padniki frakcije rdece vojske (RAF).
Trditve je naslonilo na zapi-
ske, ki so jih pred enim letom na-
šli v nekem konspirativnem stano-
vanju v Heidelbergu in kjer so med
strateškimi nalozami gibanja av-
torji zapiskov napovedovali napade na
ustanove in osebnosti ameriške o-
boroženih sil v Evropi. Oblasiti vi-
dijo v napadu tudi nadaljevanje te-
rorističnih dejanj, ki so jih v zad-
njem času prevzeli nase pripadniki
RAF zlasti napad na glavni štab
ameriških zračnih sil v Ramsteinu.

Podrobnosti govori o dobro pri-
pravljenem in koordiniranem de-
lanju več storilcev. Na ameriške
generale so streljali s protitankov-
skim orožjem iz zgodnjega grica nad
Heidelbergom, ko se je njegov avto-
mobil ustavil pred semaforjem na
poti od stanovanja v glavni stob
kopenskih sil. Strelji so zadeli pri-
lačnik avtomobila tipa Mercedes, ki
je bil zavaran kot oklepno vo-
zilo. Drobci razbitih šipe pa so ze-
nalo poškodovali. Ko se je avto
znova začel premikati, so se naj
enkrat streljali z avtomatsko puško,
vendar strelji niso več nikogar za-
deli. V avtomobilu sta bila na
prednji sedeži dve zahodnonemski
varnostniki in sofar, ki ob napadu
nista bila poškodovana.

Potem ko je policija prečesala
širše območje atentata, je našla na
govorni vzpetini minovni sator za
zaglami hrane in orožje, iz katerega
so bili izstreljeni strelji. Tam so na-
šli tudi napravo, s katero so se
storilci verjetno sporazumevali in
koordinirali akcijo. Tožilstvo je
predvčeršnjim sporočilo, da je
protitankovsko orožje verjetno so-
vietskega izvora. O storilcih za
zdaj ni sledu in nihče doslej še ni
— kot je ob spektakularnih tero-
rističnih dejanjih običajno — spo-
ročil, da je izvršil atentat.

Tožilstvo je iskane takoj osre-
dotočilo na levo teroristično pri-
zorišče, novinarji so predvčeršnjim
govoril že povsem konkretno o »RAF«
in o Christianu Klaru (enem iz-
med domnevnih vodij gibanja). V
resnici proti njim govori vrsta ele-
mentov, med drugim tudi širokopo-
tnost atentata in ni močnega tudi
izključiti hipoteze, da temu delu
skrajne leve razvoji mirnega pro-
testnega gibanja ne ustreva. Toda
vsaj toliko je treba tudi videti, da
skrajna desnica že dolgo ni imela
lepše prilike za preusmerjanje
javne pozornosti z desnih teroristič-
nih dejanj v zadnjem času na le-
vico, kot se je morala ponudila
zdaj. Z drugimi besedami, preve-
ranje taktičnih motivov, ki so sto-
rilec vodili, bi ugotovili, da bi i-
mela desna provokacija več opo-
re kot leva, ker pa je pri terorističnih
dejanjih težko iskati logiko z meri-
li normalnega političnega sočinja,
je vse odprto, dokler ne najdemo
trdnih dokazov ali dokler nekdo
dejanja ne prevzame nase. Tako-
šnja in neposredna posledica de-
ja-

nja je vsekakor, da se čutijo ame-
riške oborožene sile v Zvezni repu-
blici Nemčiji zdaj bolj ogrožene kot
kdaj prej (v zadnjem letu je bilo
nanje izvedenih deset napadov) in
da je to, naj kdo prizna ali ne, mo-
čan prispevek k povečevanju neza-
upanja do ZRN kot zaveznika. To
hkrati pomeni, da se politikom, ki
poskušajo najti novo razmerje med
Bonnom in Washingtonom ter pou-
darjajo različne nacionalne koristi,
spet zmanjšuje prostor za gibanje.

MOJCA DRČAR - MURKO

Pri Frankfurtu spodletel atentat proti silam ZDA

BONN — Včeraj nekaj minut po
osmi uri so odkrili dva tempirana
peklenska stroja na železniški progi,
ki povezuje ameriško letalsko opo-
rišče »Rhein-Mein« pri Frankfurtu
z zahodnonemskim železniškim o-
mrežjem. Nemudoma so prekinili ves
promet na progi in na bližnji avto-
cesti Frankfurt - Mannheim. Pol ure
kasneje so vojaški izvedenci razsta-
vili peklenska stroja, ki sta bila na-
ravnanja na čas, ko bi morala po
progi voziti kompozicija z vojaškim
materijalom za sedanje manevre
NATO.

Medtem pa je včeraj zahodnonem-
ški dnevnik »Frankfurter Rund-
schau« sporočil, da je prejel pismo,
v katerem si lasti odgovornost za
atentat na generala Kroesena »Ro-
te Armee Fraktion«, in sicer sku-
pina »Gudrun Ensslin« (ime pripad-
nice skupine Baader - Meinhof, ki
je umrla v zaporu v Stuttgartu).

Lepak o papežu neokusen, ne pa žaljiv

CUNEO — Preiskovani sodnik
Bracco iz Mondovija blizu Cuneo ni
vedel sodnega postopka proti Ri-
baldu Muratoreju, ki je v reklamo
neke podizateljske tekme dal tiskati
lepak, na katerem je fotomontaža
papeža Janeza Pavla II., ki v hlač-
kah in majici teče na tekmo. Sodnik

BENESKI DNEVNIK

V Špetru razprava o razvojnem načrtu

Sestanka so se udeležili predstavniki videmske po-
krajinske uprave in upravitelji gorske skupnosti

CEDAD — Pred dnevi je bilo na
sedežu Gorskke skupnosti v Špetru
posvetovalno srečanje o razvojnem
načrtu. Srečanja so se udeležili, po-
leg pokrajinskih svetovalec Melis-
se, Petriciga in Pelizza tudi številni
župani iz Beneske Slovenije in v-
pravitelji Gorskke skupnosti. Sesta-
nek je sklical pokrajinski odbornik
Maroadi, vendar v razpravi se ni-
s mogli dotakniti niti splošnih zna-
čilnosti razvojnega načrta, kajti za-
pani in krajevni upravitelji niso i-
meli dovolj časa na razpolago, da
bi lahko prebrali dokument videm-
ske pokrajine.

Sicer pa je poglobljen in tehten
referat prebral predsednik Gorskke
skupnosti Ciuch, vendar je v raz-
pravo poseglo le malo udeležencev
in še ti posegi so bili megleni, ko
na primer tisti, ki ga je imel cedad-
ski občinski odbornik Strazzolini,
Ciuch je označil Našidske doline kot
homogeno območje s karakteristič-

nimi značilnostmi in s precejšnjimi
znaki družbene in gospodarske za-
ostalosti, na kar so seveda negativ-
no vplivali razni faktorji: izsele-
ništvo, pomanjkanje industrije in e-
migracija, katerih vzrok je po
seboj lokalna ozemlja ob meji.
Pokrajinski odbornik Maroadi pa je
pripomnil, da je razvojni načrt po-
manjšan.

Pokrajinski svetovalec Petricig je
v razpravi zahteval, da je treba
boljše definirati koncept »našid-
sti« in zgodovinske ter kulturne a-
spekte, da bi jih potem lahko zdru-
žili s pojmom slovenske narodnost-
ne skupnosti, kateri bi bilo treba
tudi z ekonomskega vidika posveča-
ti večjo pozornost, predvsem glede
na zaščitni zakonski osnutek in O-
simski sporazum. Poleg tega bi bi-
lo treba tudi pojasniti stališče gle-
de ponovnega financiranja zakona
346, vsaj v poglavju, ki zadeva go-
manj razvita gorska področja.

veniji. Sicer pa pri izolskem »Stu-
diu« trenutno pripravljajo projekt
za montažo 25 kolektorjev na po-
slopie nove koprške banke, 80 ko-
lektorjev naj bi montirali tudi na
dom vodnih virov v Portorožu, v
kratkem se bo pričela montaža 266
kolektorjev na strehi novega po-
stajniškega doma Zveze upokojencev
Slovenije in Izoli itd. Dogovarjajo se
tudi s hoteli Bernardin, kjer bodo
naredili analizo ekonomske upravi-
čenosti montaže sončnih kolektorjev.
Po prvih ocenah naj bi predvsem
v poletnih mesecih prihranili okrog
400 ton nafte od približno 1000 ton,
kolikor je na Bernardinu porabijo
skoz vse leto, »Pa ne le na Ber-
nardinu, tudi v drugih hotelih bi
lahko začeli razmišljati o uporabi
sončne energije,« meni inženir O-
merzel ter doda, da v Zvezni repu-
blici Nemčiji kanijo do leta 1985
8 odstotkov energijskih potreb po-
kriti z izkoriščanjem sončne ener-
gije.

No, pri nas se to bržkone ne bo
zgodilo, saj se še vedno prenaša

Možnosti za uporabo sončne ener-
gije na slovenski obali so izredno
velike in po besedah Nika Omerze-
la, jih vse premo izkoriščamo. Pa
ne le na obali, tudi drugod v Slo-

Protijedrski punt

Krajevna policija je v Avili Beach (Kalifornija) aretirala 320 de-
monstrantov, ki so skušali vdreti v neko jedrsko centralo. Demon-
stracije trdijo, da je reaktor nevaren, ker se nahaja na potresnem
območju (Telefoto AP)

OB OBTOŽBAH KORUPCIJE IN NASILSTVA V ZAIRU

Mobutu napada katoliško Cerkev

Bivši premier Nguza poziva Zahod, naj opusti pod-
piranje režima - Nevarnost blokovskih konfrontacij

NAIROBI — Slabo poldrugo leto
dni po papeževem masevanju pred
milijonsko množico v Kinshasi je
zairski predsednik Mobutu Sese Se-
ko, sredi naraščajočih političnih in
gospodarskih težav, znova do kraja
zaostri odnose s prevladujočo ka-
toliško cerkvijo v deželi. Na seji CK
vladajočine od 1987 edine dovolje-
ne partije v Zairu, »Ljudskega ge-
han'a za revolucijo«, MPR, je Mo-
butu opozoril katoliško duhovščino,
naj se ne vmešuje v politiko.

Centralni komite MPR je te dni,
kot je včeraj poročal zairski
radio, razpravljal o težavnih gos-
podarskih razmerah v deželi, ki ve-

lje, glede na število prebivalcev
(27 milijonov), za najbolj zadolže-
no v Tretjem svetu, saj dolguje ra-
zličnim tujim upnikom, od Svetov-
ne, banke in Mednarodnega mone-
tarnega sklada do ameriške, britan-
ske, francoske, belgijske, kanad-
ske in drugih vlad, skupno kakih
pet milijard dolarjev. Kot je pove-
dal predsednik Mobutu, ki ga si-
cher stejejo za enega najbogatejših
politikov na svetu (bojda je bil
bogatejši samo iranski šah), bo mo-
ral Zaire do konca tega leta od-
plačati 370 milijonov dolarjev dol-
gov, v skladu s sporazumom, skle-
njenim z zahodnimi upniki iz tako
imenovanega Pariskega kluba. Lani
bi jih moral odplačati 250 milijonov,
pa jih ni. In leta 1985 bo moral Za-
ire odplačati 1.750 milijonov.

Dežela je tako zelo do vratu v
dolgovih, da njeno gospodarstvo
praktično vodijo predstavniki Sve-
tovalne banke in Mednarodnega
sklada. Vrh tega doživlja Zaire splo-
šno pomanjkanje osnovnih dobrin,
inflacija je vratomolna, široka pa
sta se razpasli korupcija in speku-
lantstvo, tako da zairski režim v
znanjuje za »kleptokracijo«, to je
vladavino talov.

Mobutu je uspešno doslej ohran-
jal enotnost predvsem s silo, s stal-
nimi političnimi spremembami v
vrhu — za časa svoje vladavine
je namreč vsaj 20-krat spremenil
vlado — in z običajnimi čistkami v
vojski in državnem aparatu. Zair-
sko prebivalstvo sicer sestavlja nad
20 različnih etničnih skupin, od ka-
terih pa sta najmočnejši ljudstva
Lunda in Baluba, ki predstavljata
neobmočje oporo za opozicijsko
»Fronto za nacionalno osvoboditev
Kongas«, FNLC. Ta fronta, sestav-
ljena iz nekdanjih katoliških za-
darjev, ki so pobegnili v Angolo, je
izvela dve oboroženi invaziji v
pokrznje Shabo, v letih 1977 in
1978, ki sta doobara zamajali Mo-
butuovo oblast in ju je uspel stre-
žiti šele s tujo pomočjo.

Preseneča pa ostrina Mobutu-
vega napada na katoliško Cerkev,
ki šteje kakih 12,5 milijona verni-
kov, to je blizu četrtino vseh kato-
likov na Črni celini. Mobutu se
je leta 1972 sredi »afrikizacije
zairskih imen«, že sporekel s kato-
liško cerkvijo, pretrgal stike z Va-
tikonom, nacionaliziral katoliške

šole in nadškofa Kinshase izgnal.
v Rim. Toda po papeževem obisku
aprila lani se je zdelo, da so se
odnosi znova izboljšali. Kaže pa, da
je Mobutu začela presaditi kritič-
nost Cerkve na rovaš njegovih kři-
stev človekovih svobod.

Se pred letom si je Mobutu pri-
zadeval za to, da izboljša svojo po-
dobo v svetu, pač v želji, da si za-
gotovi nadaljnjo pomoč Zahoda. Za-
to je z ene strani obljubil vpeljati
večstrankarski sistem, z druge pa
ukazal parlamentarno preiskavo o
korupciji in finančnih nepravilno-
stih. Ne eno ne drugo ni obrodilo
rezultatov. Ko je parlamentarna
preiskava razkrila, da izhaja naj-
več finančnih zlorab od samega
Mobutuja in njegove družine, ki
da doberšen del tuje pomoči prena-
šata na svoje bančne račune v Švi-
ci, je dal predsednik januarja le-
te 13 članov parlamenta zapreti.

Aprila pa je Mobutu doživel nov
politični udarec, ko ga je iznenada
zapustil premier Nguza Karl - I -
Bond, ki je odstopil med obiskom v
Belgiji. Nguza je te dni znova opo-
ziral Mobutu, naj ne podpira več
»selepe in nekritične« Mobutujevega
režima, ki da je »eden izmed naj-
bolj korumpiranih v Afriki«, ker da
s to podporo samo ustvarja »zele
razmere za komunizem v Zairu«.
Bivši premier zato poziva Zahod,
naj izmere med Mobutujem in
nim, če si hoče za naprej ohrani-
ti svoje interese.

Razmere v Zairu so resda zrele
za korenite spremembe, toda po
splošnem mnenju Nguza nima zado-
stni podpore doma in ljudje bi ne
sprejeli tega, da jim ga Zahod vsi-
hli po zgledu Dackoja v Centralno-
afriški republiki. Resnešo politično
opozicijo predstavlja »FNLC«, pa tu-
di »Kongofsko nacionalno gibanje«.
MNC, ki nadaljuje tradicije Patri-
ce Lumumbe in so ga znova oživili
kolektor februarja, ob 20. obletnici
njegove smrti. Toda Washington vzdra-
ja pri tem, da je Mobutu estari za-
veznik, ki ga ne kaže pustiti na ce-
ditu, in to vztrajanje uestne prite-
gniti ali zairsko prizorišče tudi blo-
kovsko rivalstvo za vpliv. ZSSR je
namreč maja letos sklenila s sosed-
njim LR Kongom, v katero je Mo-
butu svoj čas že grozil korakati. 20-
letni sporazum o prijateljstvu

TIT DOBERSEK

TRŽASKI DNEVNIK

IZPOLNJIVALNI SEMINAR IRFOP V HOTELU »EUROPA«

Poklicno in šolsko usmerjevanje bo treba v bodočnosti še okrepiti

V Italiji manjkajo konkretni načrti o tem vprašanju
Potrebna je vsaj še ena operaterka za slovenske šole

V hotelu »Europa« pod nabrežin-
skim bregom se v teh dneh odvija
izpopolnjevalni seminar za operate-
rke Deželnega zavoda za poklicno
usmerjevanje (IRFOP), ki je v zadnjem
razpredel svojo dejavnost. Vpraša-
nje usmerjevanja učencev, pred-
vsem tistih, ki končujejo nižjo sred-
njo šolo, je bilo v Italiji skoraj
popolnoma zanemarjeno zaradi po-
manjkanja ustrezne politike načrto-
vanje delovne sile in vsakršnih res-
nejših raziskovanj delovnega tržiš-
ča. Ni torej čudno, če smo se da-
nes priča veliki neskladnosti med
stvarnim povpraševanjem delovne
sile s strani proizvodnega tržišča
in med številom študentov na ne-
katerih šolah in univerzitetnih fa-

kultetah. Skoraj vse države EGS so
že pred tudi učinkovito načelo pro-
blem usmerjevanje dijakov, le Ita-
lija je vse to prepuščala nekemu
»naravnemu« uravnoveševanju de-
lovnega tržišča. Sedaj pa je treba
nadoknaditi velike zamude in za to
so bile poklicane posamezne dežel-
ne uprave, ki so si po lastni uvi-
devnosti uredile to zakonodajo.

IRFOP je moral v bistvu za-
četi vse z nova in kot prvo si je
začel načrtovati lastno notranjo
strukturo s formacijo kadrov, ki bi
nato neposredno posegli v proble-
matiko in od blizu sledili usmerje-
vanju na posameznih šolskih le-
tom. Med lanskim šolskim letom
je tako zaposlil trideset psihologov
in psihologin, ki so bili dodeljeni
v šolska okrožja Furlanije - Julij-
ske krajine. Ti so takoj začeli z

delom ter navezali stike tako z uč-
nim osebjem kot z družinami otrok,
ki igrajo bistveno vlogo pri šol-
skem ali pa poklicnem usmerjanju
nižješolca. Pred začetkom tega šol-
skega leta pa je IRFOP v sodelo-
vanju z deželnim odborništvom za
kulturo in izobraževanje izdalo ob-
širno publikacijo, ki prinaša po-
datke o realnih potrebah delovnega
tržišča v naši deželi.

V tržaški pokrajini bo takoj po
zaključku seminarja, ki ga vodi
profesorja Gabasso in Salomone,
stopilo v službo šest psihologov in
psihologin, ki bodo sedeli usmerje-
vanju približno od 600 do 700 učen-
cev tretjih razredov nižjih srednjih
šol. Čaka jih nedvomno precej na-
porno delo, ki ga je v takih okoli-
ščinah res zelo težko učinkovito iz-
peljati. Obiščine in predvsem fi-
nančna struktura IRFOP so pač ta-
ka, zato bodo ti operaterji potrebo-
vali čimvečjo pomoč učnega o-
sebjia in staršev, da zpelejo svoje
programe in pomagajo dijaku, da
izbere šolsko usmerjenost ali pa
poklic, ki odgovarja njegovim po-
trebam in nagnjenju.

V delovanje Deželnega zavoda za
poklicno usmerjevanje spadajo tudi
slovenske šole in tržaški in gorški
pokrajini, čeprav je treba poudariti,
da ta služba ne odgovarja v celoti
šolski posebnosti naše narodnostne
skupnosti. Po naših šolah na za to
usmerjevanje odgovarjala ena sama
psihologinja, ki se bo kljub veli-
kemu prizadevanju in delu v stal-
nem in rednem sodelovanju z uč-
nim osebjem in s starši le s te-
žavo krila tržaško in gorško po-
krajino. Kot nam je povedala psiho-
loginja Zdenka Pribil - Strajn, ki
odgovarja za to službo, je nujno
potrebno, da bi se IRFOP v bližnji
bodočnosti okolištil sodelovanja še
ene izvedenice, ki bi skrbela za šol-
sko in poklicno usmerjanje na sloven-
skih šolah. Vprašanje usmerjevanja
srednjesolskih otrok je namreč za-
je važno za našo narodnostno sku-
pnost, saj mora upoštevati specifi-
ko krajevnega delovnega tržišča in
zlasti potrebe naše skupnosti po o-
krepitvi nekaterih poklicev in služb,
ki bi igrala pomembno vlogo pri
našem razvoju.

del. Skupščino je tudi seznanil, da
bo v prihodnjih dneh v Rimu vrsta
sestankov s predstavniki pristojnih
ministrstev, katerim bodo deželni
zastopniki orisali vsebino njihovih
zahtev in se potrdili, da imajo de-
želni predstavniki v teh dneh vr-
sta sestankov s krajevnimi ustanov-
ami, sindikalnimi organizacijami
in predstavniki delodajalcev, da bi
ocenili smernice nadaljnjih posegov
na obnovenem področju. Svoje
poročilo je predsednik odbora Co-
melli sklenil s pozivom k enotnosti
vseh političnih sil, ki je potreba-
da bo dežela lahko učinkoviteje po-
segla in dosegla zastavljene cilje
ter si obenem zaželela, da bi stran-
je pustile ob strani vse polemike
in frontalne spopade glede tega
vprašanja.

Za predsednikom odbora je besed-
no prevzel nacionalni svetovalec sku-
pine KPI Pascolati, ki je v razle-
njenem posegu orisal komunistično
resolucijo (predložena je bila že 3.
julija) in stališča stranke do vpra-
šanja obnove Furlanije in do dose-
danjih ukrepov deželne uprave v
zvezi s temi problemi. Svetovalec
Barazzutti (PDUP) pa je orisal re-
solucijo, ki jo je predložil skupno s
predstavniki DP in Furlanskega gi-
banja, nakar se je tako o Comelli-
jevem poročilu, kot o obeh resolu-
cijah začela splošna razprava, v ka-
tero je včeraj posegel le socialde-
mokrati Vespasiano; nadaljevala in
zaključila se bo na današnji seji,
nakar bo skupščina vzela v pretes
nektere zakonske osnutke, o kate-
rih bo nadaljevala razpravo tudi
na jutrišnji seji.

LEKARNE V OKOLICI
Bojunc: tel. 228.124; Bazovica:
tel. 228.165; Opčine: tel. 211.001;
Proseč: tel. 225.141; Božje polje
Zgonik: tel. 225.596; Nabrežina: tel.
200.121; Sestjan: tel. 209.197; Zavrje:
tel. 213.317; Milje: tel. 271.124

Mladenec podlegel
hudim poškodbam

Včeraj jutraj je na oddelku za
oživljanje 19-letni Alessandro Pol-
chia podlegel hudim poškodbam, ki
jih je zadobil v petek zvečer, ko
je v Drevoredu Sanzio s svojim
mopedom čelno trčil v avto, ki ga
je upravljal 21-letni Paolo Antoni.

Napačen manever
žerjaca povzročil
nesrečo na delu

V tesarski delavnici CMI v Ul.
Svevo je prišlo včeraj popoldne do
nesreče na delu. Upravitelj žerjaca,
52-letni Aldo Ugrin, je napačno ma-
nevriral s strojem. Zato je kabel
le-tega silovito udaril v tesarski o-
der, ki je stal tam v bližini in po-
vzročil padec lesene deske, ki je
zadelo Ugrina. Ta se bo moral zdrav-
niti mesec dni na nevirokriškem
oddolku zaradi pretresa možganov,
številnih ran na glavi in verjetne-
ga zloma gležnja.

V sodelovanju z

NAJBOLEŠIMI KRZNARJI
SEVERNE ITALIJE

PITASSI YOUNG STYLE

TRST — KORZO ITALIJA 2

predstavi

KRZNA PRÊT - À - PORTER

V IZREDNI KOLEKCIJI

VSA KRZNA IMAJO GARANTNI LIST

VELIKA IZBIRA OMOGOČA KLIENTOM NAKUP

OD 240.000 LIR DALJE

JOPE PODLOŽENE S KRZNOM po 290.000 lir

USNJE HLAČE po 135.000 lir

TO JE EDINSTVENA PRILIKA OB ODPRTJU

Čenjenim damam poklonimo posebno darilo

OGLEJTE SI IZLOŽBE

UGODNI POGOJI PRI ODPLAČEVANJU

DUSAN GRČA